

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

A kiadóhivatalban átvéve:	
Egész évre	16 kor.
Hegyedévre	4 "
Helyben házhoz bezárv:	
Egész évre	20 kor.
Hegyedévre	5 "
Vidékre postán szállítva:	
Egész évre	24 kor.
Hegyedévre	6 "

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP

Megjelenik minden nap a hétfő és keddnap utáni napok kivételével.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Nagyvárad, Apáca-utca 3.

A szerkesztőség hírdetéseit visszafizetésre nem vállalja.

Hirdetések és hírdetések a kiadóhivatalhoz intézendők.

Helyes cím: 3. sz. sz. sz.

A magyarság megmentése.

A nagyváradai pénzintézetek a »Bihoreana« nemzetiségi pénzintézet leszámításával a múlt évben közel 3 millió hét-százezer korona nyereséggel számoltak be a részvényeseknek. Ha tekintetbe vesszük, hogy ezen pénzintézetek részvénytőkéje mintegy 35 milliót teszen ki, mely összeg ellenében csak váltóra 109 millió tartozást (vagyon) mutatnak ki, igazat kell adni Dus Lászlónak, midőn azt mondja: »minden pénzintézetünk csak arra van hivatva, hogy váltóforgalmával kiuzsorázza a nemzeti erőt.« (L. Nagyvárad 1912. évi 49. számát.)

Pedig ebben a szegény országban rengeteg a teendő.

A magyar gentri elpusztult. Ma holnap sértés számba megy, ha valakit gentrinek neveznek. A munkásnép százerei kíváncsiak a jobb hazát keresni s helyüket idegenek, a magyar nemzet ellenségei foglalják el.

Ausztria megköti kezünket, hogy a nemzetiségek állam és magyarellenes törekvéseit meg ne akadályozhassuk, — a mi vérünkön és pénzünkön fenntartott hadsereg nagyrészt idegen a nemzet törekvései iránt s Ausztria selejtes iparcik-

kével ami iparunkat elnyomja s pénzünket kicsalja.

Idehaza gyermekeink nagyon sok helyen iskola nélkül, tudatlanul nőnek fel; s utcáinkat a koldusok raja lepi el, betörések, lopások napirenden, a gonosztevők száma annyira szaporodik, hogy a börtönök már alig képesek őket elhelyezni, hogy a többi börtönlakókat meg ne mellezzék. Nap-nap mellett vész kiáltások hallhatók, »pusztul a magyar nemzet« s a mi pénzintézetünk a részvényeseknek 11 százalék tiszta nyereséggel számolnak be.

Mi magyarok, különösen magyar keresztények gyávák vagyunk. Nem tartunk össze; — az általunk alapított intézeteket veszni hagyjuk, mert nem képesek zsebeinket 8—10 százalékkal tömni.

A nemzetiségi pénzintézetek másképp tesznek, előnyös birtokvásárláshoz segítik atyafiákat és nem kimélik az áldozatot, hogy erősítsék az intelligenciát. Például a Bihoreana 1800 koronát adott a múlt évben a román jogászok mensájára. És részvényesek helyeselték, bár kisebb osztalékkal kellett megelégedniük.

Példát vehetnének a nemzetiségi pénzintézetektől a magyar pénzintézetek és részvényesek s ez utóbbiak kényszeríthet-

nék a magyar pénzintézeteket is arra, hogy a pusztuló magyar földet ne engedjék idegen kézre jutni, hanem a magyarság számára vásárolják meg.

Állítsanak fel egy olyan központot, amelyet az összes magyar pénzintézetek évi nyereségük csekély százalékából a magyar föld megmentésére tartanak fenn. Ha ezekben a pénzintézetekben nincs annyi érzés a nemzeti szükségletek iránt, hogy az ilyen célokra önként hozzanak áldozatot, figyelmeztetni és szorítani kell őket erre.

A magyar föld megmentésével párhuzamosan karolják fel a magyar ipart is. Teremisenek gyárakat s meglátják, hogy a nép elégedetlensége által szült szocializmus mennyire meg fog csappanni.

Andrássy és Zichy kihallgatása.

Bécs, márc. 16.

Andrássy Gyula a kihallgatás után a kérdezősködő újságíróknak csak annyit mondott, hogy a kihallgatásról egyáltalán nem nyilatkozhatik. Zichy Aladár gróf, aki egy fél óráig időzött a király dolgozó szobájában, szintén így nyilatkozott az újságíróknak.

„TISZÁNTÚL“ TÁRCZÁJA.

Művészlélek.

A színész és az író behúzódta egy sarokasztal mellé a kávéházba, hogy ne lássa a világ — az a fényes, gazdag, könnyen költelező világ — mely körülvette őket, hogy a művészet szerény, kezdő napszámossai milyen szegényes körülmények között indulnak el világhódító utjukra. Egy csésze teát rendeltek s míg az egyik megitta a forró, párolgó, aranyos italt, a másik a friss, szinte gyöngyöző kristályvizet nyelt kortyonként.

— Te — szólt az író — mikor nekem saját szalonom lesz... Elhallgatott és csüggedten bámult maga elé.

— Eh mit, el is jön az az idő.

— Eljöhet, mért ne — biztatta a színész. Nekem van reményem. Lásd, bennem több a kitartás. Te már is elcsüggedsz, pedig hát a kezdet kezdetén álló művészembernek, a mai világban ugyancsak kell küzdeni, reménykedni szaladgálni, amíg valami juthat. De a jutalom, oh a felséges jutalom megérdemli ezt. Képeled el azt az időt, mikor ünneplés, babér és virág már megszokott, boldog állapotok lesznek, mikor taps, éljen nélkül lépni sem tudunk, mi-

kor az utcák és terek csillogó kirakataiban a mi arcképünk a fő helyet foglalja el. Gondold el barátom...

— Nem gondolom, nem gondolhatom. Nem tudok olyan könnyen hevülni, mint te. En látom az akadályokat, amik köztem és a végcél között vannak, én látom a túlekedést, az én nagy szegénységemet félenk visszahúzódó természetemet és evvel szemben az emberi önzéseket. Barátom, én tudom, hogy szegényen, ismeretlenül fogok elmúlni a földről, hogy munkáim kevés embert fognak meghódítani, hogy még kevesebb fogja azokat igazán érteni... Nekem kell könyörögni, hogy fogadják el és jó szerencse, ha csak linom guny formájában repülnek fejemhez a fájdalmas ütések... Azt hiszed, nem tudnék úgy írni, amivel nevet, a mai világban is ünneplést, vagyont, babért vívjak ki magamnak?... De lélekgyilkoló nem akarok lenni. Mert, ha úgy cselekednék, lélekgyilkoló lennék. Megmérgezném sok ezer embernek a tiszta érzésvilágát, de legeslegjobban a magamét. És mit érne akkor a hédoló elismerés, a tömjénezés.

Elhallgatott, egy darabig maga elé bámult gondolkozva, azután egy hosszabb szünet után ideges borzongással és szemében különös fényvel mormogni kezdett:

— Pedig, tudja Isten, ... édes és háborító lenne talán ugys...

— Nekem mindegy, hogy hogyan. Fő a baladás. Most új darab van a műsoron, nekem kis szerepem van benne és előttem állanak még a sorban hányan és hányan. Fel kell tűnnöm valami uton-módon. Ha másképp nem lehet, van egy komoly jelenete a darabnak, abba szökök bele valamit. Nem baj, ha oda nem illik, nem baj, ha büntetést kapok érte, csak bizar do'og legyen, erősen feltűnő. Valami új táncot találok ki groteszk bakugrásokból...

— Pfüj, ugyan meg tudnád tenni? Mint valami vásári komédiás. Olcsó hatásra utazni.

— Barátom, te ebben a tekintetben még kiskoru vagy és nem csak vagy, de az is maradsz életed végéig. Komédia kell ma, nem művészet. Ki györködik ma a római klasszikusokban? Talán valami kis vidéki város szürke segédtanára. A nagyközönség bizony nem. Hiába álmodunk mi, ha nem értik meg az álmodat. Ma már élet kell, rideg, nyers, véres és utálatos valóság. Már csak ez izgat és izgató, nem álomba ringató irás és beszéd kell... De én előre akarok törni. Lehet, hogy szégyelni fogm magamat az ilyen olcsó durvaságért, a mikkel előre jutok, de piruláson nem fogja látni más csak én.

KAJÁRI ÖDÖN

Elektrotechnikai vállalata. Nagyvárad, Lévy-palota, Körös oldal

Iroda és csillár raktár . . . . . 497.

Telep és éjjeli ügyeletes telefon: 1192.

Ajánlja dús csillár raktárát.

Készít villamos világítási és erőátviteli, valamint csengő és házi telefon berendezéseket.

A legjobb minőségű Dr. JUSTH-féle Wolfraamlámpák legolcsóbb beszerzési forrása.

Pártvezérek a király előtt.

Bécs, márc. 16.

Ma délelőtt egymás után három politikus járult a király elé. A pártonkívüli hatvanhetesek két vezérpolitikusa: *Széll* Kálmán, gróf *Andrássy* Gyula és gróf *Zichy* Aladár, a néppárt elnöke.

Széll Kálmán már csütörtök óta Bécsben időzik, *Andrássy* tegnap este, *Zichy* pedig ma reggel érkezett ide.

Először *Széll* Kálmán ment audienciára. Tizenegy órakor hajtatott ki Schönbrumba és 12-kor jelent meg a királynál. Visszajövet ezt mondotta az összegyűlt újságíróknak:

— O felsége dolgozó szobájában félórát töltöttem. Mondhatom, hogy ő felségét bámulatos frissen és egészségesen találtam, éppen úgy, mint ezelőtt tíz évvel. A felség részletesen kérdezősködött nálam a politikai helyzetről és én, amint már mindig is szokásom volt, teljes őszinteséggel tártam fel véleményemet. A helyzetet rendkívül súlyosnak ítélem. A nehézségek azonban főképpen nem Magyarországon vannak, mint inkább Bécsben, különösen amiatt, mert az osztrákok igen magas angazsman-t vállaltak. Onok jól tudják, hogy noha nem tartozom a munkapárthoz, mégis e párttal tartok. Egyebet természetesen nem mondhatok kihallgatásomról, ismétlem, a helyzet nagyon súlyos. Azért remény van a kibontakozásra és remélhetőleg meg is találják a kivezető utat.

Tizenkét órakor gróf *Andrássy* Gyula, egy órakor pedig gróf *Zichy* Aladár ment a királyhoz. Mindketten csak a külsőségekről nyilatkoztak.

Budapest, márc. 16.

A kihallgatásokról hiteles értesítés egyáltalán nincs. Az illetékes körökben nagy optimizmussal ítélik meg a helyzetet.

... Ezek teltek. A két művészlelek egyre munkált az előrehaladáson. Kétkedésben, szomorúságban és csüggedésben volt részük elég. Az egyenlőtlen fegyverekkel kiki saját hajlamai szerint dolgozott és az eredmény nem maradt el.

... Az író elment a színházba. Elnéste a csunya fércmunkát amit barátja groteszk bakugrásaival vezetett diadalmasan a három szadziki előadás felé. Beleszédült a zugó tapsockba, a lelkesült éljenzésbe, a kábitó virágillatba. Lelke reszketett az izgalmas fájdalomtól, mikor a hatalmas babárkoszorút felnyujtották barátjának és mindjártmelleste egy kisebb, de súlyosnak látszó aranykoszorút.

Szép asszonyok, lányok kipirult arccal, lázasan égő szemekkel hajoltak ki páholyukból, hogy a keblükről lesszedett hervadó virágcsokrot dobhassák hódolatuk jeléül a művész lábai elé. A művésznak pedig fiatal, telt, gondozott arca, finom ruhája, öntelt mosolygása mind a megszokott jólétről beszélt.

Az író be sem várta az előadás végét. A sok lehetetlen ostobaságtól, mikből felépült a darab, úgy érezte, hogy valami rettenetes erővel fojtogató rosszullet fogja el. A másik ünneplése, ilyen méltatlan környezetben való ünneplése, annyira izgatta, hogy szeretett volna felordítani, a tomboló közepi csapni öklével, szétverni az ujjongó tömeg között, kik hódolni tudnak egy ilyen silányságnak, egy ilyen ér-

Mit tárgyal a vármegye?

Bizalom Hédervárynak.

Biharvármegye törvényhatósága e héten szerdán tartja meg tavaszi közgyűlését. A közgyűlés legérdekesebb tárgyait tegnap készítette elő az első szakosztály *Pallay* Lajos elnöke alatt. Az ülésen a szakosztály tagjai *Tisza* István gróf kivételével teljes számban jelentek meg. A politikai átiratok közül *Arad* város átiratára hoztak érdemleges határozati javaslatot, míg a többi felett a napirendreterést javasolják.

Arad város törvényhatósága tudvalevőleg *Héderváry* miniszterelnöknek bizalmat szavazott lemondása után s üdvözlő feliratot intézett hozzá azzal, hogy mindenkor egyet ért vele és munkájában minden módjában álló eszközzel támogatja. *Arad* ezt az átiratot pártolás és hasonló célú határozathozatal végett Biharvármegyének is megküldte.

Az állandó választmány egyhangulag magáévá tette az aradi határozatot és elhatározta, hogy szintén feliratot intéz a lemondott miniszterelnökhöz.

Tárgyalás alá vették ezután a dehrecen-nagyvárad helyi érdekű vasut részvényvásárlási ügyét.

Biharvármegye tudvalevőleg 50,000 koronát szavazott meg husz évi törlesztés mellett. A vasuttrésztársaság a vármegye e határozatát eladta, illetve egy takarékpénztárnál beváltotta, azonban csak 30,000 koronát kapott érte. A vasutigazgatóság most kéri a vármegyét, hogy 30,000 korona névértékű részvényt fogadjon el a megszavazott 50,000 korona ellenében. Az ügy felkerült a kereskedelmi miniszterium elé, honnan azzal jött vissza, hogy a vármegye nem fogadhat el 50,000 korona ellenében 30,000 korona értékű részvényt és

az igazgatóság ellen indítsa pert. A szakosztály úgy határozott, hogy a per megindítását fogja javasolni a közgyűlésnek.

Ezután a törvényhatósági átiratokkal illetve feliratokkal foglalkozott a bizottság. Ennél a tételnél *Fetser* Antal felszentelt püspök szólalt fel. Nem tartja helyesnek, hogy a törvényhatóságok ma valósággal visszaélnek a felirati jogukkal. Minden csekélységben feliratoznak, úgy hogy ma már a feliratok jelentőségükből lényegesen veszítettek. Az ilyen jelentéktelen tárgya átiratokat egyszerűen tudomásul vette a szakosztály. *Podhracsky* Rezsőnek azon indítványát, hogy a bizottsági tagok, a közgyűlés tárgysorozatát az ülés előtt megkaphassák, nem tartja elfogadhatónak a szakosztály s az indítvány elutasítását fogja javasolni.

A korcsnák vasárnap és ünnepnap való zárvatartása tárgyában hozott képviselőtestületi határozatokat a szakosztály mind megsemmisítendőnek véleményezi, mert azok ellenkeznek a törvényvel.

A községi előjárásági tagválasztások ellen beadott felebbezéseket kettő kivételével elutasította a választmány. Összesen 48 felebbezést adtak be.

Az ülés déli 1 órakor ért véget.

Honnan jöttek a szászok? Valóságos

szálló igévé lesz immár az a hirhedt kérdés, melyet dr. *Marczali* Henrik egyetemi tanár intézett hitsorsosához, *Singer* Artur hírlapíróhoz a szigorlaton: Honnan jöttek a szászok? Ugy lett országosan ismerőssé az eset, hogy *Semre-csányi* György, *Beniczky* Odön és *Zboray* Miklós *Singer* szigorlata előtt lepecsélt levelet tettek le közjegyzőnél s a levélben megírták, hogy *Marczali* először azt fogja kérdezni *Singer*től, honnan jöttek a szászok, majd *Mária Terézia* kerül sorra. Így is történt, ezeket a

téktelen semminek, mint a milyen az a városi komédia amit a színpadon játszottak.

Haza sietett, idegesen, rohanva. Becsukta maga után az ajtót és rávetette magát kopott, foszladozó bőrdíványjára. Fejét belefurta a kikeményített fodru kis párnába és szinte hőrögvé zokogott fel amint még egyszer végig vonult lelki szemei előtt a jelenet, ami elől futott. Látta a művésztálmot megvalósulva, melyről annyit álmodozott társával hajdan, nem is olyan régen. Látta az ünneplést, jólétet és evvel szemben az ő ismeretlen, kopott nevét, a szinte nyomorúságos szegénységet, s az örökös, remény nélküli való küzdelmet. Fizikai fájdalmat érzett egész testében és a nagy lelkiviharzás mintha kimerítette, elgyöngitette volna és valami álomszerű bódultságot borított volna zugó agyára.

Egyszerre a zavaros összevisszaságban egy tiszta, világos kép tűnt fel előtte. Komoly, lelkes arcú, édes nézésű fő hajolt egy nyitott könyv felé. Az arcon meghatottság látszott és a szent igazságnak mély átérzése, az író gondolatával való igazi együztérzés. Arca nem volt szép, hanem már így fiatalon ráncos és keményen csontos. Magas homlokán két oldalt erősen ki volt kopva a haj, kezei szárazak voltak, és vékonyak. Sötét, egyszerű, simán tapadó ruhája mintha azt mondta volna: A milyen sima és redőnélküli vagyok kívülről, olyan az én lelkivilágom belülről. — Es ez az értelmes, komoly, okos ember a gyönyörűségtől szaka-

dozottan sohajtott fel, mikor a munkát letette s felfohászkozott:

— Uram, milyen nagy a te hatalmad, hogy egy gyöngye teremtményedbe ilyen lelket tudtál lehelni.

Nem szólott többet, csak szeme égett tovább abban a lelkesült, szinte átszellemült ragyogásban.

S akkor a költő, mintha egész tisztán hallotta volna, amint valaki azt mondja:

— S egész életemben sem fogod elérni azt, ami társadat oly bőven veszi körül. Ez a dicsőség hamer eimulik és értéktelen. De évszázadokon át és igen, igen nagy időközön keresztül, mindig fog találkozni egy-egy ilyen komoly, lelkesült arcú, édes nézésű, sötét ruhás ember, aki munkádat olvasva így sohajtott fel:

— Uram, milyen nagy a te hatalmad, hogy egy gyöngye teremtményedbe ilyen lelket tudtál lehelni.

Válassz tehát a két dicsőség között. Melyik kell? Az értéktelen, üres dolgot lélek nélkül dicsőítő sereg, vagy a lélek gondolatát, rejtett gyönyörűségeit megértő egy-egy hódoló.

És az ember, az igazi művészember, elfeledve az előbb átélt gyötrelmeket, boldogan suttozta:

— Hadd maradjon meg számomra ez az egy-egy, igazán értékes hódoló.

Boér Margit.

Reggelizés előtt félpohár

Schmidthauer-féle

Használata valódi áldás gyomorbetegségeknél, szakszorulásban szenvedőknek.

Igmándi

keserűvíz

2-3 óra alatt teljesen rendbehozza Kis üveg 40 fill. Nagy üveg 60 fill.

Kapható Nagyváradon és vidéken minden gyógyszerárban és jobb fűszerüzletben.

kérdéseket kapta Singer a hitsorsosától, Marczalitól, ezekre meg is tudott felelni, kapott még néhány kérdést, azokra hallgatott. Az eset persze nem maradt titokban, vizsgálatot indítottak s annak eredménye gyanánt megállapították, hogy Singernek előre kellett tudnia a szigorlati kérdéseket, még pedig magától hitsorsosától, Marczalitól. Az egyetemi tanács föltűnően enyhén ítélte: Marczalit csak rosszaságra ítélte, Singernek a szigorlatát pedig megsemmisítették.

Lette erre jerikói lármával Az egész héber sajtó felzudult: hogy merik Marcalit bántani? Nem az a fő, hogy előre közölte-e Marcali Singerrel a szigorlati kérdést — az a közjegyzői okirattal be volt bizonyítva — hanem az, hogy Marcalit nem szabad elejteniök a hitsorsosoknak. Nos, hát ez sikerült is. Keresztény embert — ha ugyan efféle kapható lett volna — hasonló eljárásért régen elcsapták volna. Marcali maradt. Singer doktorátusát ugyan végérvényesen megsemmisítették, miután az is valószínűvé lett, hogy a szigorlati értekezését sem ő írta, de Marcaliról az eljárás végén az egyetemi tanács által konstataált bizonyítékok dacára a minisztérium hivatalosan megállapította, hogy korrektül járt el.

Hogy ez kicsoda csürés-csavarás és erőszakoskodások közt történt, azt most egy röpiratból tudjuk meg. A röpirat részletesen leírja az esetet, aktákból idéz s a mai Magyarországból egy jellemző, sötét és — sajnos — igaz képet mutat be. Pontosan, aktákból bizonyítja be, hogyan sikerült a Marcali-ügyet rituális köröknek elitussolniok.

A füzet címe: »A Singer—Marcali ügy hiteles története«. Megjött a Stephaneumnál Budapesten. Nagyváradon Láng Józsefnél kaphatók 50 fillérért.

Városi közgyűlés.

— Második nap. —

Tegnap délután folytatta Nagyvárad város törvényhatósági bizottsága csütörtökön megkezdett közgyűlését. A bizottság tagjai azonban igen csekély számmal jelentek meg a tanácskozáson s alig egy-két ügynél fejlődött ki vitagy azután a még hátralevő 56 ügyet esti 6 órára le is tárgyalták.

Hlatky Endre főispán elnökölt.

A tanács betervezte két nyilvános illemhely felállítására László Ferenc által beadott ajánlatot s annak elfogadását javasolta.

Dr. Moskovits József kifogásolja, hogy az illemhelyek felállításánál a helyi ipart mellőzték. Hirdessenek pályázatot azzal, hogy az illető megfélelő szabadalom igénybevétele mellett pályázzon. A mellőzésért tiltakozik.

Balogh Döme hozzászólása után Komlóssy József osztja az elmondottakat, de a várost köti a szerződés. Csak kényszerből kell a budapesti vállalkozóhoz fordulni.

Dr. Thury László v. főügyész, Balogh Döme, Fried Ferenc, Weisz Lajos hozzászólása után az ügyet visszaadták a tanácsnak.

Oltiné G. Erzsébet, Véseyne F. Blanka és Kurucz Mária polg. iskolai kisegítő tanítóknak állásuknak rendes tanítói állásokká leendő átszervezését kérik. A tanács a kérelmet teljesítendőnek tartja, előbb azonban irjon fel a tör-

vényhatóság a miniszterhez, az átszervezés folytán szükséges államsegély felemelése iránt. — A tanács javaslatát elfogadták.

A vegykísérleti állomásnál szükséges laboráns állását rendszeresítették.

A lakás- és élelmezési bizottságba még két munkástagot és öt nőtagot vesznek be.

Kapuzárásból — kapunyitás.

A kapuzárásról szóló szabályrendeletet betervezte a tanács.

Dr. Adorján Emil az 5. §-nál azt indítványozza, hogy töröljék azon intézkedést, hogy ahol a kapu éjjel nyitva van, a házigazdát büntetik.

Gerő Armin az indítványt nem fogadja el, mert büntető szankció nélkül nincs értelme a szabályrendeletnek.

Balogh Döme helyesli ezt a szigort a város belső részén, de a város külső részén ezt nem lehet alkalmazni.

Dr. Medvigy Gábor szerint ha az 5. §-t törlik, az egész szabályrendelet elveszti létjogosultságát, mert ez a paragrafus az egész szabályzat gerince. A szabályzat a polgárok érdekét szolgálja.

Dr. Thury László, dr. Rozvány Jenő, Schwarcz Izidor, dr. Stokker József szólaltak még fel.

Dr. Adorján Emil indítványára törölték, hogy büntetik a háztulajdonost s bevették az 5. §-ba, hogy ahol házmeister van, ott első sorban az felelős a világítás elmulasztásáért.

Ezen határozat folytán a szabályrendelet címét is megváltoztatták »Kapunyitási« szabályrendeletre.

40000 korona parkkerítésekre.

A tanács előterjeszti az összes parkok és sétányok vaskerítéssel leendő ellátására készített terveket és költségvetést, amely szerint a célra 40315 kor. szükséges.

Dr. Adorján Emil nem szavaz meg erre a célra 40000 koronát.

Köszeghy József főmérnök védi a javaslatot, mert a fakerítés is sokba kerül és hamar pusztul.

Dr. Stokker József ajánlja, hogy a még jobb és még is olcsó elősövény kerítésre csináljanak költségvetést.

Dr. Adorján Emil előbb parkot kíván. Egyes helyeken például a Körözs mellett készítsen vas kerítést a város; erre 3900 koronát megszavaz.

Weisz Lajos a parkok szabaddá tételét sürgeti. A 40000 koronát nem szavazza meg.

A tanács javaslatát nem fogadják el; ellenben elhatározták, hogy az Ezredévi emléktéren a Körözs felől vaskerítést készítsenek, pályázat útján; a többire nézve megbízzák a tanácsot, hogy elősövényre nézve készítsen költségvetést.

A városi tanács előterjesztést tesz, hogy a város átnézeti térképét készítsék el, 3500 koronáért Bodnár Gyula szakértővel s a szabályozási térképet pedig a városi mérnöki hivatal készítse el.

Tabéry Armin szerint szükség van az átnézeti térképre, de azt nem idegen szakértő, hanem a városi mérnöki hivatal, esetleg ideiglenesen felvett rajzolóval készíttesse el, így 1600 koronánál nem kerül többbe. A város szabályozási térképe azonban sürgős s ezért erre hirdessenek pályázatot. Ezt indítványozza.

Köszeghy József nem ellenzi a szabályozási térkép pályázat útján elkészítését. Az átnézeti térképet pedig csak kiváló szakember készítheti el, aki teljesen megbízható. Ilyen rajzoló rövid időre nem lehet kapni s ha igen, akkor is felmegy a 3000 korona s esetleg kapunk egy rossz munkát. Elismeri, hogy ez a

munka részben már kész van. Kéri, hogy a tanács javaslatát fogadják el.

A tanács javaslatát elfogadták s Bodnár Gyulát bízzák meg az átnézeti térkép elkészítésével, míg a szabályozási térképre pályázatot hirdetnek.

*

Dr. Várady Zsigmond lemondását a törvényhatósági és törlési szakbizottsági tagságáról, elfogadták; közéleti tevékenységét jegyzőkönyvileg megörökítették.

Elhatározták, hogy a gazdasági egyesülettől az Erzsébet-ligetet és a faiskolát megveszi a város.

A városi munkálatokra vonatkozólag a tanács javaslatait fogadják el.

Moskovits Farkas és társa cipőgyár részére a város címerének használatát engedélyezték.

A többi apróbb ügyek elintézése után a közgyűlés véget ért.

Az Apolló felépítése.

Változtatás a terveken.

Ugy van Nagyvárad városa a rozoga Apolló épülettel, mintha valami elátkozott régi ház volna, amelynek sorsa felett nem mernek dönteni. Évek óta tervezgetik a felépítését, de komoly elhatározásra nem jönnek.

A rongyos, rozoga épület pedig ott disztelenkedik s mindjobban rongyolódik, a város főutcájának csuljára. Ez az épület már olyan állapotban van, hogy ha magán ember tulajdonába lenne, már régen intézkedett volna a hatóság s nem tűrte volna, hogy a rongyos tetőről partak módjára ömöljön az eső- és a hólé a járókelők nyakába.

A felépítésre már van kész terv, de addig huzzák-halasztják a felépítést, míg egyszer csak sikerül azok terve, akik szeretnék, ha ezt a nagyon is értékes telket eladná a város jó olcsón.

Az újjáépítésre Rimanóczy Kálmán már évekkel ezelőtt elkészítette a tervet, amelynek megvalósítása 800,000 koronába koronába kerülne.

Most Rimanóczy Kálmán beadványt intézett a városhoz, amelyben kijelenti, hogy a terveken előnyös változtatásokat eszközölt, amelyek keresztülvitele azonban 78583 koronával megrágitja az építést. Azonban, ha Nagyvárad városa eltekintene az újításoktól, Rimanóczy Kálmán az eredeti terv szerint 800,000 koronáért hajlandó felépíteni a monumentális épületet.

A terveken eszközölt újítások, változtatások emelnék az épület értékét. E szerint ugyanis a kávéház a Rákóczi-ut felé nagyobb lenne, s félemelet magasságban csinos erkélyszerű kiülő terasz díszítené az épületet.

Az egész épület központi fűtésre rendeztetnék be; az egyik melléklépcsőhöz liftet építenének; az udvart, folyókat, pincét az eredeti beton helyett keramittal burkolnák s a tetőzetnél és a pincében a donga boltozat helyett vasbeton szerkezet jönne. Az épület fedését horuyolt cserép helyett a sokkal díszesebb palával fedné.

Rimanóczy Kálmán beadványát első sorban a tanács veszi tárgyalás alá s azután a szakbizottság elé kerül.

A legujabb

tavaszi czipő újdonságok

MOSKOVITS Bémertéri fióküzletében.

Szabott gyári egységáruk.

Telefon 687

Telefon 687.

UJDONSÁGOK.

A Katholikus Kör közgyűlése.

A Katholikus kör ma délelőtt tartja évi rendes közgyűlését, melynek tárgysorozata a következő:

1. Az 1911. évről szóló titkári jelentés.
2. Számvizsgálók kiküldése.
3. A megvizsgált 1911. évi számadás jóváhagyása s a fölmeatvény megadása tárgyában határozat hozatal.
4. Az 1912. évi költségelirányzat megállapítása.
5. Az elnökök, alelnökök, titkár, valamint az igazgatóválasztmány tagjainak szavazással való megválasztása.

A választmányban négy hely van üres, e helyekre Kelemen Kálmán, Kovács S. János, Gellért László és Szmetka L. Ödön vannak megjelölve.

* **A polgármester beteg.** Bizonyára az egész város közönsége sajnálattal értesül arról, hogy *Rimler Károly* polgármester pár nap óta beteg. Ezért nem vett részt tegnap sem a városi közgyűlésen. Csütörtökön a városi közgyűlés után rövid sétát tett a Körös mellett s meghűlt. Betegsége bár nem veszélyes, de elég komoly, mert tegnap reggel is 39 fokos láze volt. Orvosa: dr. *Grósz Menyhért* tanácsára nem hagyta el az ágyat. Pár nap múlva azonban, mint örömmel értesülünk, elhagyhatja az ágyat. Rövid ideig még vezeti a város ügyeit s valószínűleg még e hónap folyamán hosszabb szabadságra megy a Rivierára.

* **Kiküldés.** A biharmegyei és nagyváradai régészeti és történelmi egyesület Nagyvárad város könyvtárának felügyelő bizottságába *Karakas Károlyt* küldte ki.

* **Missió Debrecenben.** A debreceni kath. Népszövetség, amely igazán példás, lelkes buzgalommal fáradozik a katolikus társadalom restaurálásán, március hó 23, 24 és 25. napján közös lelkigyakorlatot fog tartani, mert — mint a felhívásuk mondja — nagy fontossággal bír a mai zürzavaros vallási, társadalmi és politikai időben a hitnek, vallásnak mélyítése. Ha hitünk elvei nem szállnak le lelkünk mélyéig, nem vagyunk képesek a keresztény megújulás munkájában méltó részünket kivenni. A közös lelkigyakorlatokat P. *Tréfán Leonard* kolozsvári szent-ferencendi házfőnök vezeti. A lelkigyakorlatok hétfőn, 25 én közös szent áldozással végződnek. Ugyanaznap délután lesz a Leányok Máriakongregációjának tagfőlatása és este 5 órakor a befejező beszéd és hálaadás.

* **Népmissió Csorvason.** Egyházmegyénk kiváló hitszónoka, *Ruszka Zoltán*, dobozi plébános háromnapos szentgyakorlatokat tartott *Csorvason*. Sívlet-lelket megindító beszédei oly mély benyomást gyakoroltak a szép kis alföldi falu népére, hogy 3 nap alatt kilencszáznál többen járultak a bűnbánat szentségéhez; a más vallásúak közül pedig hárman felvételüket kérték az üdvözítő katolikus anyaszentegyházba.

* **A csendőrlaktanya építése.** A belügyminiszter értesítette Nagyvárad városát, hogy a nagyváradai csendőriskola felügyelő bizottságába *Fendrasik Alfréd* műszaki tanácsost és *Stolzenberg János* csendőrlőszám-tanácsost, akiket a kiszállásoknál *Králich Rezső* kir. segédmérnök és *Szaplonczay Mihály* számvevő-igazgatót küldte ki.

* **Kinevezés.** *Horvát Henrik* nagyváradai kereskedelmi iskolai tanár a főváros könyvtárához könyvtárnoknak nevezetett ki, *Szabó Ervin* fővárosi könyvtárigazgató mellé.

* **Deák Ferenc-utca aszfaltozása.** Deák Ferenc-utca egész uttestének kiaszfaltozását Nagyvárad város törvényhatósága elhatározta. A város főmérnöke szerint ezen munkálat 54024 koronába kerülne. A főszámvevő a fedezetre nézve javasolja, hogy ezen aszfaltozást az általános kövezési program terhére felveendő kölcsönből fizesse a váro.

* **A Bárdoss Ödön halála.** Megemlékeztünk már tegnapi számunkban *Bárdoss Ödön* nyugalmazott káptalani számtartó hirtelen haláláról. A megboldogult földi maradványait Abbáziából hazaszállítják és ma d. u. 5 órakor fogják a pályaudvartól az olaszii temetőbe nyugalomra helyezni. A gyászoló család a halálesetről a következő gyászjelentést adta ki:

Alulírottak mérhetetlen fájdalommal, de a Gondviselés akaratában való rendíthetetlen megnyugvással, nagyszámu rokonság nevében is tudatjuk, hogy lenárd daróczi *Bárdoss Ödön*, a nagyváradai lat. szert. főt. Káptalan nyugalmazott számtartója, a legjobb férj, apa és rokon, folyó évi március hó 14 én éjjel fél 1 órakor, életének 65 ik, boldog házasságának 23 ik évében Abbáziában, hova alig két hete, szenvedései között szabadulást keresendő letartozott: szívizélhűdésben hirtelen meghalt. A boldogult drága teteme Nagyváradra hazaszállítatik és folyó március hó 17 én, azaz vasárnap d. u. 5 órakor a vasuti pályaudvarról, a róm. kath. egyház szertartása szerint beszenteltetvén, a várad-olaszi-i róm. kath. temetőben fog boldog feltámadásig nyugalomra helyeztetni. Az engesztelő szent-mise áldozat pedig márc. hó 18-án, hétfőn d. e. 9 órakor fog a nagyvárad-olaszi-i róm. kath. plébánia templomban a Mindenhatónak bemutattni. Ezen végtisztességre a boldogultnak összes rokonai, tisztársai, barátai, ismerősei tisztelettel meghívottak. Már mostantól nyugodjék meg munkáitól, mert cselekedetei követik őt. (Jelen k.) Nagyváradolaszi, 1912. márc. 16-án. Az örök világhosszág fényeskedjék neki! Örv. *Bárdoss Ödön*né szül. *Farkass Gizella* neje, *Bárdoss József* fia, *Farkass Ludovika* sógornője, *Farkass János* sógora, *Farkass Jánosné Tamás Berta* sógornője, *Horóczy Artur* unoka-sógora, *Horóczy Arturné Farkass Hajnalka* unoka-sógornője és gyermeke: *Horóczy Géza*.

* **Szívizélhűdés a vasúton.** Tegnap reggel egyegyed 3 órakor a vasuti állomástól telefonon jelentették, hogy a Kolozsvár felől jövő gyorsvonaton egy nő rosszul lett s néhány perc múlva meghalt. *Krahm László* r. tisztviselő, dr. *Nemes Aron* tisztii orvos kiszálltak a helyszínére s megállapították, hogy *Sántha Ferencné* szül. *Harmat Mária* nyug. tanítónő szívizélhűdés következtében meghalt. A rendőrség Orkényben lakó férjét táviratban értesítette s az esetről jelentést tett a kir. ügyészségnek.

* **Kölcsény szülőháza.** Pár évvel ezelőtt oly hírek jártak be a magyar sajtót, hogy *Kölcsény Ferencnek Szűdmeteren* (Szilágy m.) levő szülőháza oláh parasztságok kezébe jutott a Kölcsény-birtok felparcellázása rendjén s hogy az új tulajdonosok szövetkezeti boltot és korcsmát akarnak nyitni azok között a falak között, ahol a Hymnus költőjének bölcsője ringott vagy 120 évvel ezelőtt. Szerencsére Szilágy vármegye és a *Wesselényi*-egylet — mely a költő születésének százéves fordulóján, 1890 ben, emléktáblával jelölte meg az épületet — idejében közbelépett s a Kölcsény-kuriát köztalajdonnak szerezte meg. Most már véglegesen megoldódik ennek az épületnek a további sorsa:

Szilágyvármegye alispánja a napokban árlejtési hirdetést bocsátott ki, mely 13334 K 70 fillér előirányzott költséggel a Kölcsény háznak állami óvoda céljaira való átalakítását célozza.

* **Aki mindenét el akarta adni a nagyvásáron.** Igen nagy meggondolatlan-ságot akart elkövetni tegnap egy jómóda tenkegőrbedi gazdálkodó. Ez a szerencsétlen ember névszerint *Dudás Péter*, egy év óta földjének minden jövedelmét elpazarolta. A múlt évi termését a korcsmában itta el. A házára adósságokat szedett fel. Az alkoholizmusnak oly nagy mértékben áldozik ez a szerencsétlen ember, hogy vagyona pusztulásáról van szó s ezzel kapcsolatban *Dudás* gyermekei is, a teljes elszegényedésnek vannak kitéve. A pusztulás szélén álló ember most végzetes dologra határozta el magát. A nagyváradai nagyvásár alkalmával ugyanis *Dudás* összeszedett minden jószágot s tegnapotott este azokat az udvarra és az istállóba zárta azzal a szándékkal, hogy tegnap délelőtt utnak indítja majd azokat és a Nagyváradai nagyvásáron értékesíti. A szerencsétlen elszegényedésnek kitétt család kétségbeesve futkosott a községben mindenkihez, hogy akadályozzák meg *Dudás* cselekedetét. Az előjáróság végre sürgős táviratot intézett a vármegyei árvaszékhez, hogy a kiskorú gyermekek érdekében akadályozzák meg *Dudás* cselekedetét. Az árvaszéknel dr. *Ficsek Emil* megyei tisztii ügyészt bízták meg az ügy gyors elintézésével. Az előjáróság még idejében távirati parancsot kapott, hogy a jószágokról ne állítson ki járlatot és így azok eladását akadályozza meg. Az árvaszék gyors intézkedése még idejében érkezett, úgy hogy *Dudás* nem indulhatott el a jószágokkal. A jószágok mintegy 80000 korona értékűek. Egyidejűleg, hogy a végpusztulástól megmentsék a családot, az árvaszék megindította *Dudás* gondnokság alá helyezése iránt az eljárást.

* **Leszurta az unokatesvérét.** *Hendre Mojsza* és *Hendre Gábor* tasádfői unokatesvérek egy birtokperből kifolyólag már régebb idő óta haragosaik egymásnak. A két testvér valósággal üldözte egymást. Tegnap délelőtt *Hendre Mojsza* az utcán találkozott *Gáborral*, akit mikor meglátott kést rántott elő s azzal üldözőbe fogta. *Hendre Gábor* futva menekült testvére elől végig *Tasádfő* utcáján. A lakosság kifutott és megakartta fogni *Hendre Mojszát*, azonban nem sikerült, mert még mielőtt utólérték volna, *Hendre Mojsza* testvéreinek házába szurta a kést *Hendre Gábort* életveszélyes sérülésével beszálították a kórházba, *Hendre Mojszát* pedig letartóztatták.

* **Bezzia.** A rendőrség *Becsey Ignác* rendőrmester vezetésével, tekintettel az országos vásárra, a múlt héten 4 napon keresztül razzitát tartott. A nagyvásárra begyűlt sörredék népségből a múlt hét folyamán 98 férfi és 28 nő lett a rendőrség kihágási osztályára előállítva. A nagyvásár után haza toloncolják őket illetőségi helyükre.

* **A nép haragja.** Borostelek lakossága tegnap kevésbe mult, hogy véres bosszút nem állott egy elvetemedett cigányon. Mint tudósítónk jelenti *Krec Simon* sátoros cigány tegnap reggel cukrot vásárolt Borosteleken és ezzel valamint egy kis kerek reklám tükörrel magához csalt egy kis öt éves leányt. Pár perc múlva hirtelen futott a dolognak és a lakosság fellázadva, ásókkal botokkal és dorongokkal kereste a merénylő cigányt. *Krec* a veszedelem elől futással menekült. A fellázadt emberek órákon át üldözték a cigányt, aki végre az élesdi erdőben egér utat nyert s megmenekült a népitellettől. Az esetről tudósítást szerzett a csendőrség is, mely az erdőben *Krecet* elfogta s ma a királyi ügyészségnek fogja átadni.

* Csak MAUTHNER-féle mag akat vásárolnak helyesen gondolkodó, számító gazdák és kertészek még akkor is, ha mások olcsóbbak volnának, mert tapasztalatból tudják, hogy ez csak a magvak rovására és a vevők kárára lehetséges.

* Modern uri fodrászat, manicűr, pedicűr, villanyos »arcmassage« és olvasóterem. Nagy Sándor-u. 4. MARTON JOZSEF. Telefon sz. 775.

* **Lámpaláz.** Nem a szinpadai lámpalázzól és annak pszichológiájáról akarok elmélkedni. A rivalda világa csak kevés kiváltságos embert érdekel s a színházi rovatba tartozik. Amely városokban villamos világítás van, ott a lámpaláznak egy alfaja támadt: az ivlámpaláz. Ezért epednek, ezért szónokolnak és deputációznak azon utcák és városrészek, ahol a felvilágosodáshoz már csak az ivlámpa hiányzik. Szegény podeszta nem esoda, hogy belekopaszodott, bizony még dusabb frizurát is megviselt volna az a sok méreg és hajtépés, melyet az ivlámpák kalamitása neki okozott. No de nem esoda, mert míg egy ivlámpát valahol felállítanak, addig a kérelmezők befejezik ezt a küzdelmes földi pályafutásukat. Az ivlámpakérés és instanciázás terén eddig a velencei polgárok fejtettek ki legtöbb buzgalmat. Sajnos, az ő fáradságait sem koronázta ivlámpa. Garantált ígérete van a Kolozsvári-utcának három ivlámpára a hatóságtól, azonban még legalább három pár cipőt eiszakít Löwenstein és dr. Tóth Ferenc, míg ez a régi óhaj fényre derül. A széles utcai kérvényező polgártársak legyenek tehát türelemmel, ők is elővannak jegyezve, de a kérvény nagyon friss, érnie kell még, mint a sajtnak. A tanács nem szereti a gyors munkát, szertára van: »a Festina lente«

* **Vérszegénység,** étvágytalanság, idegesség gyógyítására és gyenge gyermekek, valamint felnőttek, sápkóros fiatal lányok erősítésére a legkitünőbb készítmény a KRIEGER-féle »Tokaji China vasbor.« Valódi 5 puttonos tokaji borból készül, nagyon kellemes ízű, hatása biztos. Kis üveg 3 K. 20 f., nagy üveg 6 K. a gyógyszárakban. Póstan küldi utánvétellel, vagy a pénz előzetes beküldése után Krieger gyógyszerár, Budapest Kálvin-tér.

* **Teljesen kiárusítja** Vajda Sándor Rákóczi-uton a selyem, csipke, batist, grenadin és szövett áruraktárát. Ezen üzletben csak a legfinomabb árú vannak és olyan olcsón kerülnek eladásra, amilyen árakon még eddig egyetlen üzlet sem árusított.

x **Nincs itt a vadászat!!** Megkezdődött a tilalmi időszak, de az igazi vadás most már fokozott buzgalommal irtja a ragadozó vadakat s ha kellő sikert akar elérni, úgy fegyverét és patron szükségletét szerezz be szakembertől. Továbbá a legalkalmasabb idő a fegyverek teljes rendbehozására most van, míg a szalonkázás meg nem jön, tehát mindenkinek saját érdeke, hogy fegyvere rendben legyen mire újból szüksége lesz rá. A legelőkelőbb fegyvergyárosok fegyverei állandóan nagy választékban készség mellett található LADÁNYI JÓZSEF puskaművesnél, Nagyvárad, Rákóczi-ut, Moskovics palota. M. kir. löporáruda. Telefon 269. — Tanoncz felvétetik.

x **Husvétii tojásvásár.** A mily szép ünnep a husvét, oly szép az ASZÓDY husvétii cukorkái és hozzá rendkívüli olcsó árban kapható. Főüzlet Kossuth-utca, fióküzlet Kert-utca. Locsolásra szánt kis tojások rendkívül meglepők.

SELYEM TRIKÓ, GUMI TRIKÓ ÉS HALCSONTNÉLKÜLI FÜZŐ
eredeti párisi szabadalmazott gyártmány, csak

Rosenzweig Rózánál

kapható. Szalárdi-utca 9.

x **Előre haladott** koromnál fogva eladom a tulajdonomat képező Kálvária hegy alatt fekvő nyári vendéglői üzletet, mintegy 2000 négyszögméter földterülettel a rajta levő nyaralónak is használható nagy üveg szállával a szálla végében levő fedett kuglizóval és a miniszter által házhoz kötött italmérési joggal együtt, vagy e nélkül. Az utca vonal beépíthető pusztá-telek egész a vasutvonal határáig. Értekezhetni Vizvezeték-utca 36 házszám alatt Kárger Sándor tulajdonossal.

ÓVÁS.

Óvakodjunk a selejtes kézi munkáktól, Bóvli árut ne vegyen, mikor

ujjat és szépet

nálam az ellsmert olcsó áron szerezhethet be.

TÁTRAY GUSZTÁV

Rákóczi-ut 4. sz. — Telefon 783.

Figyeljünk a cégére.

Különleges felöltők, kosztümök, blouzok és gyermekruhák a legnagyobb választékban

Spitzer Béla

női és gyermekruha áruházában

Rákóczi-út.

A legfinomabb angol és francia ruha-vállalat!!

Olcsó szabott árak!

ORSZÁGOS KÖZVETÍTŐ BANK

RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

Nagyvárad, Damjanich-utca 1a sz. em.

Kieszközöl

törlesztéses és jelzálog kölcsönöket,

Financirozza HÁZAK VÉTELÉT és ELADÁSÁT és azokra, mint minden más ingatlanra a legmagasabb értékbecslés szerint GYORSAN OLCSÓ KÖLCSÖNT folyósítat.

Rimanóczy műbutorgyár.

::: Állandó bútorkiállítás. :::

I. rendű tölgy és bükkfa parketta saját gyártmány.

Saját készítményű modern cserépkályhák állandóan raktáron. Elvállalja kályhák javítását.

Raktár és iroda: Rákóczi-ut, saját ház.

::: TELEFON: 796. :::

Költségvetés díjtalan.

SZÍNHÁZ.

Heti műsor:

Vasárnap délután: Erred apja, este: Cirkusz gyermeke, (új operette.)

Hétfő: A cirkusz gyermeke.

Kedd: A cirkusz gyermeke.

Szerda: A cirkusz gyermeke.

Csütörtök: Leányvásár.

Péntek: Sárgaliliom.

Szombat: Elvált asszony.

Vasárnap délután: Virágcsata; este: Leányvásár.

Hétfő délután: Tavasz; este: Artatlan Zsuzsi.

Kedd: Györgyike a drága gyermek. (Premier.)

Szerda: Györgyike a drága gyermek.

Csütörtök: Györgyike a drága gyermek.

A cirkusz gyermeke. A bécsi keringő egyik legdivatosabb, leginvenciósabb forrása ma a szellemes, dallamos Eysler, a Vádorlegény szerzője. Ma este ennek a világhíres operett muzsikusként egy kedves új operettjét, A cirkusz gyermekét mutatják be a Szigligeti színházban. A termékeny és divatos Eyslernek ez az egyik legnagyobb sikerű új darabja. A múlt nyáron, amikor ez a kedves romantikus operett újdonság volt Bécsben, heteken át e darab dallamos keringőt fűtyölte, dudolta az egész Bécs. Erdélyi Miklós most áldozatok árán szerezte meg ezt az Eysler operettet a fővárosi operett színházak elől s így a Cirkusz gyermekének mai bemutatója lesz az első magyar előadása.

Vank István jubileuma. A Szigligeti színház kiváló és népszerű segédzenésze, Vank István e hónap 29-én jubileumot tart. Most lesz huszonöt éve, hogy Thalia szolgálatában áll és ez alatt az idő alatt nem egy őszinte meleg sikert aratott. A nagyváradi Szigligeti színháznak már sok éven át nélkülözhetetlen tagja, aki a közönség őszinte szeretetében áll. Kitünő basszus baritonja, ének és játéktudása révén a kórusban megbecsülhetetlenné vált, amellyel magánszerepekben is fényesen megállja helyét. Elsőrangú bassz-buffó. Vank István negyedszázados jubileuma alkalmából külön rendezőbizottság alakult, amely nagyban készülődik, hogy a jubileum minél fényesebb legyen. Strauss híres szép operettje a Cigánybáró foga jubileumi előadásra színterkerülni, amelyben Vank István Zsupán sertés-kereskedő szerepét fogja játszani. A rendezőbizottság meghívókat is bocsátott ki a jubileumi előadásra, amelyen a közönség bizonyára színtől megtölti a színházat.

Sziggyártó és nyerges üzlet
Nagyvárad, Körözs-u. 33.

Budapesten és külföldön 10 éven át szerzett bő tapasztalataim folytán azon kellemes helyzetben vagyok, hogy a mai kor igényeinek megfelelő uri kocsizó, lovagló és igás lószerszámokat a leg-tökéletesebb kivitelben készíthetek, úgy hogy készítményeim a legkényesebb igényeket is kielégíthetik.

Elfogadok továbbá mindennemű javításokat és átalakításokat jutányos árak mellett. A n. é. közönség szíves pártfogását kérve kiváló tisztelettel

Vad Gábor,
sziggyártó és nyerges.

ZENE ÉS MŰVÉSZET.

Magyar művészek hangversenye.

Két éve áll fenn Nagyváradon Szalay Stefánia zeneiskolája. Komoly, művészképző iskola, ahol akadémiai módszerrel igazán rendszeres oktatásban részesülnek a növendékek. Nem az a célja a tanításnak, hogy félév múlva a Vigózevy valcerével ejtse kétségbe az egészséges füleket a dédelgetett csodagyermek, hanem hogy alapos és helyes irányu képzéssel, a legjobbnak elfogadott tanterv szerint évek során át a legmagasabb kiképzést nyerjék el a növendékek. Két év alatt már nemcsak észrevehető, hanem jelentékeny eredményeket ért el az intézet, növendékeit több alkalommal hallottuk már s játékaikon mindig észrevehető volt az alaposság és a fegyelem.

Az intézet vezetője Szalay Stefánia mint előadó művész is jól ismert a közönség előtt. A Katolikus Kör hangversenyein több ízben szerepelt már s igazi művészelkének legjobb bizonyossága, hogy miként a jó pap holtig tanul, ő sem alégszik meg az elnyert művész-diplomával, hanem képezi magát és művészte folytonosan fejlődik.

A tegnapi hangversenyen már igen magas kvalitást mutatott fel. Schubert triójának zongoraszólamát nagy művészettel játszotta és igen sikert aratott Reinecke—Gluck változataiban is. Mindig precíz, öntudatos és kifejező játéka tanítványainak fényes példányképpül szolgált, a zeneértő közönségnek pedig igaz élvezetet szerzett.

Ugyancsak az ő zeneiskolájának kiváló erőssége Fischer Ervin tanár, aki tegnap lépett fel először nyilvánosan nálunk s fellépésével egyszerre mindenkit meghódított. Fiatal ember még, de máris kiváló művész. Játékának imponáló ereje, finomsága, előadásának mélysege, csillogó technikája elragadta a hallgatóságot és meglepte a szakértőket. Beethoven hatalmas Es-dur zongoraversenyében kiváló dolgokat produkált és elsőrendű kamarazenesznek mutatta be magát Mendelssohn D moll triójában. Nagy nyereség városunkra egy ilyen szabású művész itt tartózkodása s minél gyakrabban óhajtjuk őt nyilvánosan hallani.

A két trióban a begedű szólamot Gabriel Ferenc, a csellót Alschul Miksa vendégművészek játszották s mindketten méltó részt vettek az est sikeréből. Gabriel igen jó kamarazenesz, szép játékát nagyban emeli pompás hangszere. Alschul is elsőrendű gordonkás, de játéka kissé szerénykedő, mintha nem merne eléggé előtérbe lépni, holott a trióban az ővé is elsőrendű szólam.

Csokor, babér, pálma és taps volt bőven, közönség azonban lehetett volna több is.

Dr K. J.

SPORT.

A mai football mérkőzés. Oriási érdeklődéssel tekint a Nagyvárad sportszerető közönsége a mai football mérkőzés elé, amelyben a jónevű szolnoki V. S. C. csapata méri össze erejét a Nagyvárad A. C. al. A szolnoki csapat Papp Dénes máv. főmérnök vezetése alatt a déli győzelemmel érkezik és fogadására a N. A. C. vezetősége fog megjelenni az állomáson. A mérkőzés d. u. 3 órakor kezdődik és azt Szabó szövetségi bíró fogja vezetni,

Ezt megelőzőleg fél 2 órakor a N. A. C. II és M. S. C. I. csapatai mérkőznek Horváth sz. bíró vezetése mellett. A mérkőzés belépti díjai: Tribün 1 kor. állóhely 60 fillér, clubtagok és diákok részére 30 fillér.

EGYESÜLETEK.

A nőgyűlés ülése. A biharmegyei és nagyváradai nőgyűlés tegnap a Lujza Otthonban választmányi ülést tartott, melyben öv. Grünwald Henrikné alelnök elnökléte alatt résztvettek: dr Molnár Imréné alelnök, Balogh Kálmánné, Bócz Gézánné, öv. dr Buljovszky Józsefné, Butyka Lajosné, Dus Lászlóné, Ficzek Lajosné, öv. Géher Antalné, Lausch Károlyné, öv. Milibák Józsefné, Schwarz Gézánné, Schuch Károlyné választmányi tagok, Ficzek Lajos pénztáros és Böszörményi Géza jegyző. A választmány legfontosabb határozata szerint az egyület évi közgyűlését folyó évi április hó 27-én délután 5 órakor a Lujza Otthonban tartja meg. Elnöki alelnök meleg szavakban emlékezett meg dr Dániel Lajosné és Andriška Jánosné elhunytáról, kik tevékeny tagjai voltak a választmánynak, s kiknek emlékezetét a választmány jegyzőkönyvileg rendelte megőrizni. Alelnök bejelentette továbbá, hogy Pappházy Lyubomirné, a Lujza Otthon ápolója elhalálozott, az együletnek 400 koronát hagyott. Az eként megüresedett helyre a választmány Zilahy Blankát vette föl. Bejelentette az alelnök, hogy Reck Gézánné 100 korona alapítvánnyal az egyület tagjává lett s hogy rendes tagul jelentkeztek Jesch Lászlóné és Nagy Farkasné, kiket a választmány föl is vett. Végre az alelnök indítványára a választmány felkéri Sztarill Ferenc építést és dr Géher Lambert ügyvédet, hogy az árvaház telke egyrésztének építkezés által leendő értékesítése tekintetében tegyenek a választmánynál javaslatot.

IRODALOM.

A Szigligeti Társaság ma, vasárnap délelőtt 11 órakor a városháza nagytermében ünnepélyes felolvasó ülést rendez, melyet Szigligeti Ede emlékének szentel. A felolvasó ülés másora a következő:

1. Szigligeti Ede irodalmi jelentősége. Irta és felolvassa: Noss Gusztáv, a Társaság rendes tagja.
2. Klasszikus földön. Utirajz. Irta és felolvassa: Rádó Odón, a Társaság elnöke.
3. Költemények. Irta és felolvassa: dr Benedek János orsz képviselő vendég.

A jó és gyors közigazgatás. A községi jegyzők karában napirenden van a panasz a rengeteg sok munka miatt. Ismerve a közigazgatási teendők labirintusát és tudva azt hogy a jegyzői teendők folytonos szaporodása valósággal tűrhetetlenné teszi a jegyzők helyzetét, örömmel olvastuk át Nagy Márton központi főszolgabírónak legutóbb megjelent »járás- és községi ügykezelés egyszerűsítése« című művét. Igaz, hogy laikus ember nem tudja kellőleg e mű óriási horderejét mérlegelni, de csupa curiositásból, csupán azért, hogy a közigazgatás sok oldalú utvesztőjébe beletekintsen talán még a laikusokat is érdekli ez a mű. Nagy Márton 25 évnek a közigazgatás terén eltöltött tapasztalatait és e hosszú időn keresztül szerzett tudását vitte bele e szakmübe. A legapróbb közigazgatási részletekre is kiterjed a mű. Rámutat azokra a nehézségekre, melyekkel ma a jegyzői kar intézi a közügyeket. Egyidejűleg azonban — és ez a mű fő célja — megmutatja az utat és módot arra nézve, hogy miképen kell szolgálni a jegyző-

nek a közigazgatást anélkül, hogy ezáltal munkaerejét tulfeszítené és mindenkor pontosan tehessen eleget feladatának. A műben tehát egyszerűsítésről van szó, mit különben a cím is mond. Ez az egyszerűsítés pedig olyan természetű, hogy a rengeteg munkát a jelenlegi létszám egyharmadával tudja elvégezteni. Inkább találmánya ez a szerzőnek, mely munkát, munkaerőt, időt és pénzt takarít meg. A művel a lap keretében részletesen foglalkozni sajnálatunkra nem áll módunkban. Akiket legjobban érint a mű, a jegyzői kar, azt hiszük kellő pártfogásban fogja részesíteni és azért a minimális árért, melylyel tulajdonképpen csak a mű előállítása van megtérítve, 10 koronáért minden jegyző és segédjegyző megfogja rendelni azt a szerzőnél.

Az Élet 1912. március 11-iki füzete a következő érdekes és változatos tartalommal jelent meg: Szomoru március. Alexandros. — A XX. század dolgozó asszonya. — Norvég lobogó a föld legdélibb pontján. Dus Ferenc. — Régi szoba. Schuchy Emil. — Roppant nagy szerelem. (Regény.) Kanizsay Ferenc. — Zeyés esték. Lányi Viktor. — A főispán nadragiai. Milotay István. — A bukottak árváiból. Harsányi Lajos. — Költő a hivatalban. Szecso Vilmos. — Panu. (Regény.) Aho—Kara. — A kereszténység és a magyarság veszedelme. Izsót Alajos. — Két érdekes est, Dr Radványi Kálmán. — Mind elviszik a legények elejét. — Mozgóképek. — Szerkesztői üzenetek.

A Vasárnapi Ujság mai, 17-ik füzete a következő érdekes és változatos tartalommal jelent meg: Szemere György: Komédiák. Zsoldos László: Kaland a vonatou. Sajtó Sándor: A repülő gép. A megszólaló mumia. Négyes kiállítás a műcsarnokban. Fatme. (regény) Magyar hajósok idegenben. Irodalom és művészet. A füzetet szebbnél-szebb illusztrációk díszítik.

NYILTÉR.

FOGAK.

Ép gyökerek bennhagyásával művészikivitelben szájpaddás nélkül is készít **kitünő hirt** — **nevü** —

Fogműtermében

Özv. Dr. Deákné

Nagyvárad, Kossuth-u. 2.

Fekete Sással szemben

TANÜGY.

Az ujirázi iskola. Egy esztendője annak, hogy a nagyváradai lat. szert. káptalan egyik biharmegyei birtokán száz magyar családot telepített le. A telep a rövid idő alatt annyira fejlődött, hogy a miniszter külön községnek mondta ki s az új községnek az »Ujiráz« nevet adta. Az új község lakóinak templomot épít a káptalannak egyik kiváló tagja Bunyitay Vince praelátus-kanonok, a tanítói állás, illetve állások, (mert 136 tanköteles van) szervezéséhez az állam segítségét kéri a

telepések. A vármegye közigazgatási bizottsága a legmelegebb hangú pártoló jelentés kíséretében küldte fel a kérelmet a vallás- és közoktatásügyi miniszterhez.

TÁVIRATOK.

A válság megoldása.

Bécs, márc. 16.

(Saj. tud.) Előkelő bécsi lap értesülése szerint az eddigi kihallgatások egyáltalán nem olyan természetűek, hogy miniszterelnök designálásáról lehetne szó. Kizárólag Széll Kálmán helyezkedett olyan álláspontra, melyet eddig még egy politikus sem követett. Széll előterjesztése szerint határozati javaslat nélkül lehetne megoldani a válságot. Azt hiszi, hogy erre Héderváry a legalkalmasabb egyén. Andrassy határozati javaslata alapján áll ugyszintén Návay is

Andrassy oly kabinetet, mely Justhékkel együtt akar dolgozni, nem támogatna, sőt ellene lenne. A provizoriumnak egyáltalán nem volt híve senki sem az eddig kihallgatottak közül Bécsben tudni vélik, hogy Lukács a kihallgatásról megállapított missióval fog visszatérni. Lukács hír szerint munkapárti alapon Héderváryval szándékozik megoldani a válságot oly formán, hogy a póttartalékosok ügyében deklarációt adna, míg Justhéknek megígérné a választói jogot a városokban titkos szavazattal. Ha Justhék nem fogadná el az ajánlatot, úgy a Házat feloszlatnák és új választást tartanak.

Sortüz egy bíróságra.

Newyork, március 16.

Vilgnia városban egy bűnügy tárgyalása alkalmával a vádlott rokonai sortüzet adtak a bíróság tagjaira. A sortüz folytán a bíróság minden tagja meghalt.

A római merénylet.

Róma, márc. 16.

Egyre valószínűbb, hogy a király ellen megkísérelt merényletet összeesküvésre kell visszavezetni. Egy nagyobb állású hivatalnok, aki a merénylet színegyén volt, hallotta, amint két munkásnak látszó ember a lövések után azt mondotta:

— Ha egyszer nem sikerült a dolog talán majd legközelebb jobban megy.

Róma, márc. 16.

A Messagero egész határozottsággal állítja, hogy a király elleni összeesküvést az új-török bizottság tagjai szervezték. Az olasz rendőrség értesült arról, hogy az új török bizottság több tagja tartózkodott Genfben és ezeknek titkos összejöveteleik voltak olasz anarchistákkal.

Magyar lovak a török harctéren.

Temesvár, március 16.

Hasid török ezredes ma több török tiszt társaságában az itteni nagyvásárrban 1000 lovat vásárolt. A lovakat a török harcmezőkre fogják szállítani.

Óriási tűzvész.

Kistarosa, március 16.

(Saját tudósítónktól.) A gép- és felszerelési részvénytársaság gyára, amely villamos üzemre van berendezve, ma este 10 órakor eddig ismeretlen okból kigyulladt és a tűz oly hatalmas méreteket öltött, hogy még éjjel 1 órakor az egész gyárépület lángban áll. A részvénytársaság 10 millió alaptőkével rendelkezik. A gyár vezetősége és személyzete szinte tehetetlenül áll a pusztító tűzvészszel szemben, ami a gyár tűzoltói felszerelése hiányosságának tudható be.

REGÉNYCSARNOK.

HELÉN.

Írta: Schmidt Amália. — Fordította: N. M. (Folytatás) 73

— En tudom, kinek volna ez való, ... Bruchland bárónak.

— Ah, szegény Miksa! Ó nagyon regényesnek talán és az erdő ezen részére való kilátást legszebbnek tartaná az egész várbán. De ő aligha itt lehet a vadászat vége előtt.

— En nem őt gondoltam; én atyjának szántam.

— Atyjának! — kiáltott fel Ostitz és amenyire csak tudta, kinyitotta száp fekete szemét.

— Igen igen; a fiatal Bruchland iránt igen gyöngéd figyelmet tanúsítanék, ha ezen alkalomra a öreg urat meghívnák és ki tudja, ez által nem egyengetnők-e az atya és fia kibékülésének útját is?

— Ez már igaz, kedves Constance! de félek, hogy az öreg rosz kedve meg fogja rontani a társaságot.

— Kedves Ostitz! hogyan tarthatod te őt rosz kedvűnek? Mondják, hogy kissé ingerlékeny, de máskülönbben a világ legkellemesebb társalgója.

Nem emlékszel-e már, mily szeretetreméltó volt irántad, midőn a mult őszei gróf Bergefornál találkoztunk vele?

— Igen, akkor nagyon kellemes volt; de őzt beszél róla, hogy időnkint egészen kiállhatatlan.

— Azaz fia iránt; de ezenkívül bizonyára a világon senki iránt. Társaságban még inkább nagyon is figyelmes, minthogy ennek ellenkezője volna.

— Látom, fejecskédbe vetted, hogy Goldbecket az öreg bárónak megmutatod; hanem aztán majd a női teremben kell őt elfogadnod, mikor én fiatalabb vendégeimmel szarvas- vagy rókvadászatra megyek.

— Erre alkalmasint nem lesz szükség; a báró szívesen és jól lovagol s valószínűleg kedvesebb lesz neki, ha titeket kísérelhet.

— Annál jobb, kedves Constance! akkor hát semmi kifogásom nincs és kérem fogom őt, hogy régi kastélyunkat jelenlétével boldogítani kegyeskedjék. Csak most már ismét levelet ne kellene írnom!

(Folyt. köv.)

KÖZGAZDASÁG.

Tenyészszeretés kiállítás és vásár. A Bihar megyei Gazdasági Egyesület március 17-én és 18-án azaz ma és holnap Nagyváradon a vasuti állomás közelében az Epreskertben tenyészszeretés kiállítását és vásárt rendez. A tenyészszeretések a bihar megyei nagybirtokosok uradalmából, így gróf Tisza Kálmán cseggői, gróf Almássy Dénes gyulavári, Des Echerolles

Kruspér Gilbert rétszentmiklósi, Szunyogh Zoltán nagymarjai, Wertheimstein Alfréd csésteleki uradalmából lesznek kiállítva. A kiállított állatok a bejelentési lapon kitüntetett árak mellett a kiállítási iroda közbenjöttével eladnak az első jelentkező vevőnek, ki a vételért egyidejűleg az irodában lefizette. Belépti díj 20 fillér, katalogus ára 10 fillér.

A szőlősgazdák közgyűlése. A nagyváradi szőlőbirtokosok választmánya által a szőlőbirtokosok rendes tavaszi közgyűlésének határidejét folyó évi március hó 24-ik napjának délelőtti 11 órája tűzött ki. Midőn ezen a városház tanácstermében tartandó közgyűlésre a birtokasságot meghívni szerencsém van, egyszerűsággal értesítem, hogy a közgyűlés tárgyát a hegyi pénztár 1911. évi zárszámadása, b) a hegyi pénztár 1912. évi költségelirányzata, c) a választmányból kilépő tagok és számvizsgáló bizottság választása fogja képezni. Kelt Nagyváradon 1912. évi március 16. Bordé Ferenc, v. jegyző.

Gabona üzlet.

Borgida Béla és Társa jelentése

Budapest

A gabonaüzletben az elmúlt héten kimondottan lanya irányzat uralkodott. Az ország minden részeiből kitűnő vetés hírek érkeztek, továbbá a malmok, a rossz lisztüzletek folytán nem tanúsított vételkedvők miatt a buza árak alaposan lemorzsolódtak és magával vitték a többi cikkek árait is.

Határidők zárata:

Áprilisi buza	— — — —	11.63
Októberi buza	— — — —	10.83
Áprilisi rozs	— — — —	10.02
Októberi rozs	— — — —	9.01
Áprilisi zab	— — — —	9.92
Októberi zab	— — — —	8.39
Májusi tengeri	— — — —	8.73
Juliusi tengeri	— — — —	8.70

Budapesti értéktőzsde.

Magyar Általános Hitelbank nagyváradi fiókjának távirati jelentése.

Magyar hitelrészvény	— —	857.—
Osztrák hitelrészvény	— —	654.—
Jelzálogbank	— —	490.—
Leszámitoló és pénzváltó	— —	554.—
Közuti vasut	— —	784.—
Osztrák államvasut részvény	— —	740.—
Salgótarjáni kőszén	— —	744.—
Városi vasut	— —	427.—

A szerkesztésért felelős:

Dr. VUCKICS GYULA.

Feldstrick Kálmán

könyvtészet és dobozgyártása

Nagyvárad, Rákóczi-ut Moskovits-ház

A Széchenyi étteremmel szemben.

Készít mindennemű a szakmába vágó munkát a legegyszerűbb és a legdiszesebb kivitelben.

Nagyvárad-város, Biharvármegye, Magy. kir. itélőtábla, a Nagyvárad és vidéki M. kir. Adóhivatalok, M. kir. honvéhadapródiókola és a megyei összes főszolgabírók és körjegyzők szerződéses szállítója.

Tisztelettel értesitem a n. érd. hölgyközönséget, hogy külföldi tanulmányutról visszatérve, megszereztem a külföldi modelleket, a legújabb divat szerint úgy kosztümök, mint francia munkát és javításokat olcsó árban készítünk.

Szives megkeresést kér

Kohn Simon

női-szabó

Teleki-utca 40. Incze-ház.

Mindenkit érdekel!

Van szerencsém Nagyváradi város és vidéke t. közönségének tudomására hozni, hogy Nagyváradon, **Olaszi Bazar-épületben (Színház mellett)** egy a mai kor igényeinek teljesen megfelelő

vegytisztító és vasaló

üzletet nyitottam.

Elvállalok férfi, női ruhákat, katonai egyenruhákat, szőnyegeket, függönyt, bútorszövetet, napernyőt, keztyűt, szőrmeárkat a legegyszerűbbtől a legdiszesebb kivitelig, teljesen bontatlan tisztításáért a legmesszebbmenő jótállással jutányos díjazás mellett. Magamat nagybecsű pártfogásukba ajánlva maradtam

Tisztelettel

STEINER M.

vegytisztító.

Értesitem a n. érd. közönséget, hogy a mai naptól kezdve minden nap friss lóhúsból készült virstli, szalvaládé, páriser, szalámi és mindennemű füstölt húskok lesznek kaphatók a Szent László téri hússátor mellett. Tisztelettel

STOLCZ HENRIK.

LEGUJABB tavaszi és nyári

női kalapformák legolcsóbban

Nagy Mihálynál

Szent János-u. 1. szerezhető be.

Női kalapok átalakítása és diszítése, valamint mindennemű férfikalapok vasalása elvállaltatik.

Bükfia parkett

fedélcserep, mész, cement, gipsz, fedéllemez, elszigetelőlemez, nád,

Budweissi kályhák

Kondor Dezső

Nagyvárad, Nagypiac-tér 1. Telefon 969.

Biharmegyei Takarékpénztár.

Hirdetmény.

A BIHARMEGYEI TAKARÉKPÉNZTÁR-nak 1912. évi január hó 28-án tartott rendes közgyűlése elhatározta, hogy az intézet részvénytőkéjét 3.600,000 koronáról 2000 drb 600 korona névértékű új részvény kibocsátása által

4.800,000 koronára

felemeli, mely új kibocsátású részvények az 1912. évi osztalékban már szintén részesednek. Ezen újonnan kibocsátandó részvényeket ezennel felajánljuk régi részvénybirtokosainknak és pedig a következő feltételek melletti:

- I. Három régi részvényre egy új részvény vehető át.
- II. A kibocsátási árfolyam 800 koronában állapítatik meg, amelyből 600 korona a részvénytőkére, 200 korona felpénzből a kibocsátási költségek levonása után fennmaradó összeg a tartalékalapok javára fog iratni.
- III. Az új kibocsátású részvények a közgyűlés határozata szerint az 1912. évi osztalékban részesedvén a megállapított kibocsátási ár után 1912. évi január hó 1-től 6% kamat a befizetés napjáig szintén megtérítendő az új részvények után.
- IV. Az elővételi jog 1912. január 29-től február hó 29-ig bezárólag gyakorolható és pedig Nagyváradon az intézet pénztáránál, 1912. február 29-én túl az átvételi jog megszűnik.

Aki átvételi jogával élni kíván, tartozik a régi részvényeket, szelvényivek nélkül az intézet pénztáránál lebélyegzés végett bemutatni és egyidejűleg az első részletfizetést készpénzben teljesíteni, ami, valamint a későbbi befizetések ideiglenesen nyugtáztatnak. A régi részvények lebélyegzése után azonnal visszaadandók.

V. A befizetések következőképpen teljesítendőek:

300 korona	fizetendő a részvény lebélyegzése alkalmával
250 >	> 1912. március 31-ig
250 >	> 1912. április 30-ig

és minden részletfizetésnél az 1912. január 1-től esedékes 6% kamat.

Szabadságában áll azonban a részvényeseknek több részletet, vagy valamennyit egyszerre a kitűzött határidő előtt is befizetni.

Részletfizetések késedelme, vagy elmulasztása az alapszabályok 3. §-ának alkalmazását vonja maga után.

A Biharmegyei Takarékpénztár Igazgatósága.

3. §. Azon részvényes, aki valamely befizetést a kitűzött határidőn túl teljesít, a késedelem idejére 6 százalékos késedelmi kamatot köteles fizetni. Ha azonban a befizetések a kitűzött határidő lejártá után 60 nap alatt sem történének meg, az igazgatóság a kiadott elismervényeket semmivé nyilvánítja, a késedelmes részvényesek pedig az eddig teljesített befizetéseiket elvesztik. Az ekként megsemmisített ideiglenes elismervények helyett az igazgatóság új részvények kibocsátását rendelheti el és ez esetben az ezzel érvénytelenített befizetések — hozzászámítva a névértéken felül elért többletet — a társaság tartalékalapját illetik.

KÖHÖGÉS

rekedség és hurut ellen nincs jobb a **Réthy-féle pemetű-cukorkáknál!**

Vásárlásoknál azonban vigyázzunk és határozottan RÉTHY-félet kérjünk, mivel sok haszontalan utánzata van.

Az eredetiség minden egyes darabján rajta van a RÉTHY név. **1 doboz ára 60 fillér. — Mindenütt kapható.**

Magyarcsékei járás főszolgabírójától.

394—1911.

Minden jegyző urnak.

Pályázati hirdetmény.

Járásomhoz tartozó Farkaspatoki körjegyzőségben megüresedett segédjegyzői állásra pályázatot hirdetek.

Felhívom a pályázni óhajtókat, hogy jegyzői képesítésüket és eddigi működésüket igazoló okmányokkal felszerelt kérvényüket, hozzám f. évi március hó 25-ig adják be.

Kivánatos, hogy a pályázó a választás megelőzőleg magát a körjegyzőség községekben bemutassa.

Javadalom 1000 korona törzs fizetés, 100 korona napi díj átalány; 100 korona lakbér illetmény.

A választás határnapot később fogom kitűzni Magyarcséke, 1912. február hó 28.

Dr. Halász Elemér,
főszolgabíró.

FŐ A SZORGALOM ÉS A PONTOSSÁG!

Puskás Károly

uri divat férfi szabó, Szent János-utca 45. sz.

Elvállalok mindennemű férfi ruhák készítését a legújabb divat szerint izléses kivitelben, valamint elvállalok átalakítást, javítást, tisztítást. Hitelképes egyéneknek kedvezményes részletfizetésre is készítek a legszolidabb árban.

Mintám vannak dús választékban elsőrendű gyarabokból.

PÁRTOLJUK A HAZAI IPART!

Háznál is eszkozlendő butortisztítás!

Székek fonását, pulitirozását, ugy-szintén bármilyen butorok tisztántartását jutányos árban vállalja

Csepüs Katicza
székfonó mester, Rákóczy-utca 22. szám.

Meghívásra azonnal jövök. — Aki ezen lapra hivatkozik, engedményben részesül.

TELEFON 684. SZÁM.

PÁRTOLJUK A HAZAI IPART!

Telefon: 629. sz. Telefon: 629. sz.

PÁL SÁNDOR

műbútorasztalos

Nagyvárad, Uri-utca 49. szám. Elvállal minden szakmájába vágó munkát, u. m.: matt és fényezett szobaberendezések, konyhabutorok készítését és portál munkákat.

Jó és izléses munkáért jótállok.

Telefon: 629. sz. Telefon: 629. sz.

Tisztelettel értesitem a n. érd. hölgyközönséget, hogy külföldi tanulmányutról visszatérve, megszereztem a külföldi modelleket,

a legújabb divat szerint úgy kosztümök, mint francia munkát és javításokat olcsó árban készítünk.

Szives megkeresést kér

Kohn Simon

női-szabó

Teleki-utca 40. Incze-ház.

Mindenkit érdekel!

Van szerencsém Nagyváradi város és vidéke t. közönségének tudomására hozni, hogy Nagyváradon, Ólasi Bazár-épületben (Színház mellett) egy a mai kor igényeinek teljesen megfelelő

vegytisztító és vasaló

üzletet nyitottam.

Elvállalok férfi, női ruhákat, katonai egyenruhákat, szőnyegeket, függönyt, butorszöveget, napernyőt, keztyűt, szőrmeárkat a leggyorsabbtól a legdiszesebb kivitelig, teljesen bontatlan tisztításért a legmesszebbmenő jótállással jutányos díjazás mellett. Magamat nagybecsű pártfogásukba ajánlva maradtam

Tisztelettel

STEINER M.

vegytisztító.

Értesitem

a n. érd. közönséget, hogy a mai naptól kezdve minden nap friss lóhúsból készült virstli, szalvaládé, páriser, szalámi és mindennemű füstölt hússok lesznek kaphatók a Szent László téri hussátor mellett. Tisztelettel

STOLCZ HENRIK.

LEGUJABB

tavaszi és nyári

női kalapformák legolcsóbban

Nagy Mihálynál

Szent János-u. 1. szerezhető be.

Női kalapok átalakítása és diszitése, valamint mindennemű férfikalapok vasalása elvállaltatik.

Bükkfa parkett

fedélcserep, mész, cement, gipsz, fedéllemez, elszigetelőlemez, nád,

Budweissi kályhák

Kondor Dezső

Nagyvárad, Nagypiac-tér 1. Telefon 969.

Biharmegyei Takarékpénztár.

Hirdetmény.

A BIHARMEGYEI TAKARÉKPÉNZTÁR-nak 1912. évi január hó 28-án tartott rendes közgyűlése elhatározta, hogy az intézet részvénytőkéjét 3.600,000 koronáról 2000 drb 600 korona névértékű új részvény kibocsátása által

4.800,000 koronára

felemeli, mely új kibocsátású részvények az 1912. évi osztalékban már szintén részesednek. Ezen újonnan kibocsátandó részvényeket ezennel felajánljuk régi részvénybirtokosainknak és pedig a következő feltételek mellett:

I. Három régi részvényre egy új részvény vehető át.
II. A kibocsátási árfolyam 800 koronában állapítatik meg, amelyből 600 korona a részvénytőkére, 200 korona felpénzből a kibocsátási költségek levonása után fennmaradó összeg a tartalékalapok javára fog iratni.

III. Az új kibocsátású részvények a közgyűlés határozata szerint az 1912. évi osztalékban részesedvén a megállapított kibocsátási ár után 1912. évi január hó 1-től 6% kamat a befizetés napjáig szintén megtérítendő az új részvények után.

IV. Az elővételi jog 1912. január 29-től február hó 29-ig bezárólag gyakorolható és pedig Nagyváradon az intézet pénztáránál, 1912. február 29-én tul az átvételi jog megszűnik.

Aki átvételi jogával élni kíván, tartozik a régi részvényeket, szelvényivek nélkül az intézet pénztáránál lebélyegzés végett bemutatni és egyidejűleg az első részletfizetést készpénzben teljesíteni, ami, valamint a későbbi befizetések ideiglenesen nyugtáztatnak. A régi részvények lebélyegzés után azonnal visszaadandak.

V. A befizetések következőképen teljesítendő: 300 korona fizetendő a részvény lebélyegzése alkalmával
250 > > 1912. március 31-ig
250 > > 1912. április 30-ig
és minden részletfizetésnél az 1912. január 1-től esedékes 6% kamat.

Szabadságában áll azonban a részvényeseknek több részletet, vagy valamennyit egyszerre a kitűzött határidő előtt is befizetni.

Részletfizetések késedelme, vagy elmulasztása az alapszabályok 3. §-ának alkalmazását vonja maga után.

A Biharmegyei Takarékpénztár Igazgatósága.

3. §. Azon részvényes, aki valamely befizetést a kitűzött határidőn tul teljesíténi, a késedelem idejére 6 százalékos késedelmi kamatot köteles fizetni. Ha azonban a befizetések a kitűzött határidő lejártá után 60 nap alatt sem történnének meg, az igazgatóság a kiadott elismervényeket semmivé nyilvánítja, a késedelmes részvényesek pedig az eddig teljesített befizetéseiket elvesztik. Az ekként megsemmisített ideiglenes elismervények helyett az igazgatóság új részvények kibocsátását rendelheti el és ez esetben az ezzel érvénytelenített befizetések — hozzászámítva a névértéken felül elért többletet — a társaság tartalékalapját illetik.

KÖHÖGÉS

rekedtség és hurut ellen nincs jobb a Réthy-féle pemetű-cukorkáknál!

Vásárlásoknál azonban vigyázzunk és határozottan RÉTHY-félet kérjünk, mivel sok haszontalan utánzata van.

Az eredetiek minden egyes darabján rajta van a RÉTHY név. 1 doboz ára 60 fillér. — Mindenütt kapható.

Magyarcsেকেi járás főszolgabírójától.
394—1911.

Minden jegyző urnak.

Pályázati hirdetmény.

Járásomhoz tartozó Farkaspataki körjegyzőségben megüresedett segédjegyzői állásra pályázatot hirdetek.

Felhivom a pályázni óhajtókat, hogy jegyzői képesítésüket és eddigi működésüket igazoló okmányokkal felszerelt kérvényüket, hozzám f. évi márczius hó 25-ig adják be.

Kivánatos, hogy a pályázó a választás megelőzőleg magát a körjegyzőség községekben bemutassa.

Javadalom 1000 korona törzs fizetés, 100 korona napi díj átalány; 100 korona lakbér illetmény.

A választás határnapot később fogom kitűzni Magyarcsেকে, 1912. február hó 28.

Dr. Halász Elemér,
főszolgabíró.

FŐ A SZORGALOM ÉS A PONTOSSÁG!

Puskás Károly

uri divat férfi szabó, Szent János-utca 45. sz.

Elvállalok mindennemű férfi ruhák készítését a legújabb divat szerint izléses kivitelben, valamint elvállalok átalakítást, javítást, tisztítást. Hitelképes egyéneknek kedvezményes részletfizetésre is készitek a legsolidabb árban.

Mintáim vannak dús választékban elsőrendű gyárakból.

PÁRTOLJUK A HAZAI IPART!

Háznál is eszkozlendő butortisztítás!

Székek fonását, pulitirozását, ugy-szintén bármilyen butorok tisztántartását jutányos árban vállalja

Csepüs Katicza

székfonó mester, Rákóczy-utca 22. szám.

Meghívásra azonnal jövök. — Aki ezen lapra hivatkozik, engedményben részesül.

TELEFON 684. SZÁM.

PÁRTOLJUK A HAZAI IPART!

Telefon: 629. sz. Telefon: 629. sz.

PÁL SÁNDOR

műbútorasztalos

Nagyvárad, Uri-utca 49. szám.

Elvállal minden szakmájába vágó munkát, u. m.: matt és fényezett szobaberendezések, konyhabutorok készítését és portál munkákat.

Jó és izléses munkáért jótallok.

Telefon: 629. sz. Telefon: 629. sz.

Nagyvárad város katonai ügyosztálya.

5279-912.

Hirdetmény.

A m. kir. honvéd gyalogságnál és a Budapesti 11. Debreceni 2. Váci 6. Pápai 7. Pécsi 8. Varasdi 10. honvéd huszárezrednél a folyó évben az eddig is szokásos augusztusi, szeptember havi fegyvergyakorlatokon kívül még május hó 28-tól a honvéd gyalogságnál június 28-ig a honvéd huszárezrednél június 24-ig fognak fegyvergyakorlatok tartatni.

Ennélfogva a m. kir. Honvédelmi Miniszter ur rendelete folytán közhírré teszem, hogy a m. kir. honvéd gyalogság, valamint az 1., 2., 6., 7., 8. és 10. honvéd huszár ezredek állományába tartozó azon nem tényleges legénységnek, mely a folyó évben fegyvergyakorlat teljesítésére kötelezve van (a tartalék 1909., 1907., 1905., 1903. és 1901. továbbá a póttartalék 909. 907. 905. és a közös hadseregtől származó 901. évfolyamaihoz tartozó azon legénységi egyének, kiknek valamely különös tényleges szolgálat ezen fegyvergyakorlat rovására nem tudatott be, továbbá mindazok, a kik az előző évről a fegyvergyakorlatnak elhalasztása stb. folytán azt a folyó évben utánpótolni tartoznak) megengedtetik, amennyiben a fegyvergyakorlatot polgári foglalkozása, keresete vagy magán viszonyai következtében egyik vagy másik fegyvergyakorlati időszakban óhajtja teljesíteni, hogy ebbeli kötelemét azonnal az illetékes vagy tartózkodási hely honvéd kiegészítő parancsnokságnál vagy saját ezred parancsnokságánál szóbelileg vagy írásban esetleg levelező-lapon az ezred, sorozási évfolyam és anyakönyvi lapszámmal felemlítése mellett bejelentse.

A mennyiben az őszi fegyvergyakorlatra előírt állományt azt megengedi, a behívások a jelentkezések figyelembe vétele mellett fognak eszközöltetni.

Nagyvárad, 1912. március 7.

Eleméry Ferencz
katonai tanácsnok.

Polgári Takarékpénztár Részvénytársaság.

Hirdetmény.

A Polgári Takarékpénztár Részvénytársaság 1912. január 24-én tartott közgyűlése elhatározta, hogy a társaság részvénytőkéjét 7500 drb új 200 koronás n. é. részvényt kibocsátása által két millió ötszáz ezer koronáról

négy millió koronára
emeli fel.

Ezen új 7500 drb részvény átvételére a régi részvényesek elővételi joggal bírnak a következő feltételek mellett:

1. Az új kibocsátású részvények 250 kor. vételárban bocsátatnak ki, melyből 200 korona az alaptőkéhez, 50 korona a rendes tartalék-alaphoz csatoltatik.

2. Minden 5 régi részvény birtokosának 3 új részvény átvételére van joga. Tartozik azonban a 250 korona vételáron felül darabonként 3 koronát bélyeg- és kiállítás-díj címén megfizetni.

3. Az elővételi jog gyakorlásának záró határideje 1912. február 20. Az ezen határidőben elővételi jogot gyakorolt régi részvénybirtokosok tartoznak:

1912. február 20. ig darabonként	53 koronát
1912. március 15. ig	100
1912. április 10. ig	100

valamint 1912. január 1-től a fizetés napjáig járó 6 százalékos kamatot az intézet pénztáránál készpénzben befizetni.

Az új részvények 1912. január 1-től kezdve az üzlet hasznában részesülnek.

Felkérjük ennél fogva mindazon t. részvényeseket, kik a kibocsátandó új részvényekre az elővételi jogot gyakorolni óhajtják, hogy részvényeiket a fent kitézett záró határidőig, vagyis 1912. február 20. ig az intézet pénztáránál lebélyegzés végett bemutatassák és a fizetendő összeg első részletét teljesítsék, mivel ezen határidő letelte után az elővételi jog nem gyakorolható.

Nagyvárad, 1912. január 24.

Polgári Takarékpénztár Részvénytársaság
Igazgatója.

Gyermekkoscsik, kerti butorok, utazó kosarak, bőrárak, női ridikülök, sétabotok és játékaruk, ugyszinte mindennemű bazár-cikkek legolcsóbban beszerezhetők:

Kolin Náthán-nál
Rákóczi-ut 10. szám.

A Biharmegyei Gazdák Áru és Hitelintézete Rt.

Nagyvárad, Nagypiac-tér, Andrányi-ház.

Befizetett alaptőke: 1.000.000 korona

Elfogad takarékbetéteket, ha azok állandók 5,0%-os kamatoztatásra, továbbá folyószámlái betéteket is elfogad.

A betétkamatadót az intézet fizeti.

Folyószámla hitelt nyújt legkedvezőbb feltételek mellett.

Leszámitol váltókat a legelőnyösebb kamattal mellett gazdálkodók, kereskedők és iparosok részére és foglalkozik mindenemű bankszerű beszedésekkel (incassó) olcsó díj mellett.

Előleget nyújt értékpapírokra, terményekre és árukra; kölcsönöket ad előnyös törlesztés mellett.

Jelzálog és törlesztéses kölcsönöket folyó-sít házakra és földbirtokokra.

Belépési felhívás.
A POLGÁRI TAKARÉK és SEGÉLY-SZÖVETKEZET
Kossuth Lajos-utca 4. szám
1912. január 1-én megnyitotta
17-ik évtársulatát.

Az igazgatóság ez uton felhívja Nagyvárad város és Biharvármegye t. közönségét az új évtársulatba való belépésre. A belépés tetszésszerű száma törzsbetét jegyzésével történik, melyek mindegyike után hetenkint 1 korona fizetendő a szövetkezet pénztárába. Vidéki tagok a befizetéseket postai csekk útján is eszközölhetik. Az új évtársulat 3 évig tart, melynek eltelte után a tagok az általuk ekként megtakarított tőkét az elért haszoneredményben való arányos részesedés mellett megkapják.

A szövetkezet célja, hogy tagjainak a heti befizetésekből tőkét gyűjtson és hogy tagjai hitelnek, keresetnek és gazdálkodásának előmozdítása céljából nekik olcsó és kényelmes kölcsönöket nyújtson.

Kölcsönök adatai:

a) a heti befizetések kilenczted része erejéig minden további biztosíték nélkül;
b) ingatlanokra;
c) elegendő biztosítékot nyújtó kézi zálogra;
d) megfelelő kezesség mellett vártora, kötelezővénnyre. A szövetkezetbe való belépés alkalmával törzsbetétenkint 50 fillér beíratási díj fizetendő és egy heti részlet befizetése után már mindenki megkapja törzsbetétét könyvecskéjét.

Az új évtársulatba belépők részére kölcsönök már most folyósíthatnak. A kölcsönökről kiállított kötelezvények bélyeg- és illetékmentesek.

A belépni szándékozók felkértenek, hogy a felvétel iránt üzlethelyiségünkben (Kossuth Lajos-utca 4. sz.) mielőbb jelentkezni sziveskedjenek.

Nagyvárad, 1911. december hó.

**A Polgári takaré- és segélyező-
szövetkezet igazgatósága.**

Védjegy: „Horgony“

**A Liniment. Capsici comp.,
a Horgony-Pain-Expeller**

egy régióknak bizonyult házi szer, mely már sok év óta legjobb bedörzsölésnek bizonyult köszvényénél, oszúznál és meghűléseknél.

Figyelmeztetés. Silány hamisítványok miatt bevásárláskor óvatossá legyünk és csak olyan eredeti üveget fogadjunk el, mely a „Horgony“ védjeggyel és a Richter cégjegyzéssel ellátott dobozban van csomagolva. Ára üvegekben K-80, K 1.40 és K 2.- és úgyszólván minden gyógyszerárban kapható. — Főraktár: Török József gyógyszerésznél, Budapest. D. Richter gyógyszerár az „Arany oroszlánhoz“, Prágában, Elisabethstrasse 5 neu.

Ifjabb Walla József mozaik, cementáru- és műkögyára, építési anyagok raktára
Padló, falburkolás és betonépítkezési vállalat
Budapest. VII., ROTTENBILLER-UTCA 15. SZ.

Márványmozaik-lapok, mintázott cementlapok, karmantjus betoncsövek, különféle műkő munkák, granit-terazzó, beton munkák, esaternázások, falburkolások, mettlachi lapok, keramit- és klincker-lapok, fayence-lapok.

Telefon

76-36.

Telefon

76-36.

Rézműves és rézöntő műhely

Nagyvárad, Kolozsvári-utca 50.

Legújabb divat szerint vállalkozások szeszgyári berendezéseket, szilva pálinka főző üstöket és minden e u. m. szakmába vágó rézöntő munkákat, úgy nyers öntéseket, mint kész munkákat, harangokat stb. jutányos árban. Költségvetés díjtalan. Levelekre azonnal válasz.

Mosó üstökben nagy raktár.
Telefon 682. Telefon 682.

Szíves megbízást kér

Szalavetz Mór

rézműves és rézöntő.

Telefon 1153. Interurbán Telefon 1153.

Hölgyek figyelmébe !!!

Igen kedvelt

Zsigmond-fűző

remek, kipróbált és kedvelt jó szabású egyenes Reform és csipő-fűző a hasat minden nyomás nélkül fűzi és a testnek remek formát kölcsönöz, a gyomrot szabadon hagyja. Kizárólag egyedül csak

Izsák Lidiánál

rendelhető meg. — Becses pártfogását továbbra is kérve, teljes tisztelettel

Izsák Lidia

A Szigligeti-színház művésznőinek egyedüli fűzőszállítója.
Nagyvárad, Nagy Sándor-utca 1.

NAGY OCCASIO

különleges csillárokbán

különféle finom régi és új **URI SZOBA** berendezés, perzsa-szőnyegek, eredeti olajfestmények, bronzárak (égőtestekkel), rézbutor, ugyszintén többféle dísz tárgyak, — továbbá kávésnak, cukrásznak, jó karban levő khinai ezüst kávé és thea kanál, gyufatartó stb. felszerelések mint

alkalmi árak

a legelőnyösebben beszerezhetők:

Budapest, Andrassy-ut 35. I emelet.

Viszontelárusítóknak árkedvezmény

Telefon 31-04.

Kossuth Lajos-utca 4. sz. alatt egy modern 3 szobás emeleti lakás, szükséges mellékhelyiségekkel

május 1-től kiadó.

Értekezhetni a Polgári Takarékpénztárnál.

VARJU FERENC

műbútor asztalos

DAMJANICS-UTCZA 30. SZ.

Készít minden néven nevezendő modern butorokat stb. — Elvállal javításokat jutányos árban.

Tölgyhaszonfa eladás.

A nagyváradit szert. főt. Káptalan folyó évi vágásaiban kitermelt, teljesen legalyazott és lesudarazott tölgyfűrészek, ugymint a biharsályi vágásban 1285 szál, a méhesi vágásban 2647 szál, az alkéri vágásban 3300 szál, az alpári vágásban 3700 szál és a köröskisjenei vágásban 780 szál, összesen 11712. szál tölgyfűrész zárt írásbeli ajánlatok útján eladatik.

A megajánlandó vételárnak legalább is tíz százalékát kivevő készpénzzel, mint óvadékkal s az eladási feltételeknek egy tanuk előtt aláírt példányával felszerelt ajánlatok, melyekben a megajánlott vételár vágásonként betűvel és számmal olvashatóan kiírandó, — kellően lepecsételve legkésőbbben a folyó évi március hó 26-ik napjának délelőtti 10 órájáig Nagyváradon a káptalani irodában (Sal Ferencz-utca 4. szám) Papp Imre káptalani főtiszt kezéhez beadandók. Az eladási feltételek kívánatra megküldetnek.

Kelt Nagyváradon, az 1912. évi márc. hó 4-ikén.

Török László
uradalmi örökmester.

Gazdasági és
konyhakerti
VETŐ MAGVAK
ólomzárolt zsákokban
legmagasabb csira-
képesség mellett.

Legjutányosabban kaphatók

MEZEY JÁNOS és Társai

CÉGNÉL NAGYVÁRAD, SZT. LÁSZLÓ-TÉR ÉS
TELEKI-UTCA SAROK.

TELEFON 249.

TELEFON 249.

Kincset ér

a TORDY-féle

Hollandi 3 király tea, mivel nemcsak hashajtó, hanem egyúttal étvágyjavító, gyomortisztító, emésztést elősegítő, bélműködést szabályozó, nemkülönben a legmakacsabb gyomor bajon is segít. Csomagja (kbl. 10—12-szeri használatra) 80 fillér.

Minden gyógyszertárban kapható.

Toronyóra

alapos javítását, tisztítását bárhol vidéken, jutányos ár mellett elvállalja

NAGY SÁNDOR

Bihar-Böszörményi lakos, toronyórák, felszólításokra azonnal megjelenik. Becses pártfogást kér

Nagy Sándor

Bihar-Böszörményi lakos, Katona Gergely házánál.

u. p. Mezőkeresztes.

Saját érdeke,

hogyan lehet legelőnyösebben szükségleteinek beszerzését egy cégnél, mert ez uton védi érdekeit legjobban.

- ELŐNYEI:
1. Nem kell ismeretlen cégekhez fordulnia.
  2. Nem lesznek szétágazó kötelezettségei.
  3. Állandó összeköttetésnél pontos és reális kiszolgálást biztosít magának.
  4. Állandó összeköttetésé mindíg vigyázni fog önt vevőjének megtartani.

Saját érdeke, hogy csak ismert, előkelő céget tiszteljen meg bizalmával.

Aufrecht és Goldschmied utóda

Elek és Társa r.-t.

Budapest, IV., Károly-körút 10. sz.

Kaphatók kényelmes havi lefizetésre, állandó összeköttetésnél folyószámlára is:

1. A magyar és német irodalom összes termékei.
  2. Képek.
  3. Böröndök és bőröndárak.
  4. Férfi fehérneműek.
  5. Látszóvek.
  6. Fényképezőeszközök, felszerelések.
  7. Vadászfegyverek, pisztolyok, flóbertek.
  8. Chinaezüstárak.
  9. Csillár- és petróleumlámpák
  10. Részbutorok.
  11. Szőnyegek.
  12. Mindennemű hangszer.
- Tuloldali 12 osztályunk összes cikkei elsőrangú minőségűek és minden osztály cikkeiről külön kimerítő árjegyzékkel rendelkezünk és a kívánt árjegyzéket ingyen és bérmentve küldjük.
- Elvünk: Vevőnkörünk megtartása, pontos kiszolgálás méltányos árak révén.
- Minden felvilágosítással szívesen szolgálunk.

Ungváry és Tokai

Bankbizományi birtok-
vásárlási, eladási és
erdő becslési irodája

RÁKÓCZI-UT 10. SZAM.

Sarkadi és Szánthó TORONYÓRA GYÁRA

Nagyvárad, Damjanits-utca 30.

Ajánlja 1 hétben egyszer felhuzandó és 1 napban egyszer felhuzandó toronyóráit „szegecs” és „szabadlengésű” járáttal, réz kerekkel. — Olcsó árak.

TÖBB ÉVI JÓTÁLLÁS.
VILLANYERŐ BERENDEZÉS.

SAJÁT HÁZ. ÁRJEGYZÉK KIVÁNATRA.

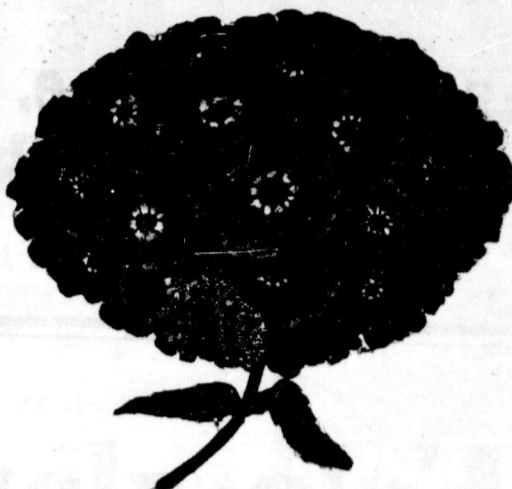

**Nem szabad,
dehogy szabad!**
stb. kuplékat, népdalokat,
katona és cigányzenét élet-
hűen játsza az eredeti
„ADRIA”
beszélő gép,

mely 5 legujabb duplalemezzel csak 40 korona. »Wagner Hangszerkirály«-nál, Budapest, József-körút 15. szám. — Gyorsjavító műhely. — Használt lemezeket becserél. Nagy fényképes árjegyzék ingyen.

Alapított 1850.

Alapított 1850.

Van szerencsém a n. é. gazdaközönségnek ajánlani a legkitűnőbb

vető-magvaimat.

Valódi eredeti kitűntetett
takarmányrépa-fajokat.

Oberendorfi kerek sárga;
Mamuth óriás hosszú vörös, ecken-
dorfi otajbogyó sárga palackalaku
hosszu.

Államilag vizsgáló arankamentes, magyar lucerna,
stíriai vörös lóhere.

Pázsit díszfű vegyülék.

Angol perje, muhar, bükköny, pap-
rika-köles, kendermag, kék mák,
dug hagymák, cukor-cirok. Kifli-burgonya.

Gazdálkodó és kereskedő urak figyelmét fel-
hivom jutányos áramra.

A legjobb konyhakerti virágmagvak és gumók.

A t. gazdaközönség b. megrendeléseit a legnagyobb
készséggel várva, maradok kiváló tisztelettel:

Dell'Ortó Károly

magkereskedése a „Zöld Koszoru“-hoz.
Nagyvárad, Szent László-tér.

Képes árjegyzéket kívánatra bérmentve küldök.
Videki megrendeléseket gyorsan és pontosan teljesítek
csomagolási költség nélkül.

Értesítés.

Van szerencsém az igen tisztelt megrende-
lőim és a nagybecsű közönség szives tudom-
ására hozni, hogy a KOVÁCS és LUX
cégből kiléptem s üzletemet ideiglenesen

Füzes-utca 14. szám

alá helyeztem át. Készítek modern butoro-
kat, portálékat, kávéház és üzletberen-
dezéseket, épület-munkákat. Május 1-től
villanyerőre berendezve, külön butor
osztály. A n. é. közönség szives pártfogását
továbbra is kérve, vagyok teljes tisztelettel

Kovács Zsigmond, műasztalos.

Lakás: Körös-utca 9.
Telefon szám 10 87.
Műhely: Füzes-u. 14.

**Szalonna, plombozott
lóhere, luczerna, bük-
köny, len és kendermag,
árpa, zab kitűnő minő-
ségben kapható. Gabona
és termények vásárlása.**

Egyesült Biharmegyei Kereskedelmi Bank
és Központi Takarékpénztár Részv.-társ.
árúosztály.

Töleky-utca 3-ik szám, banképület.

Halló!

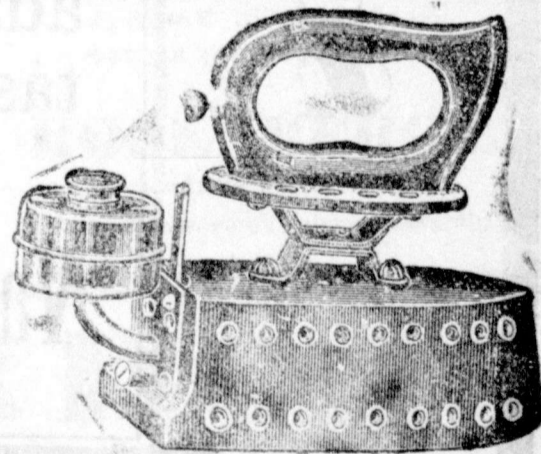
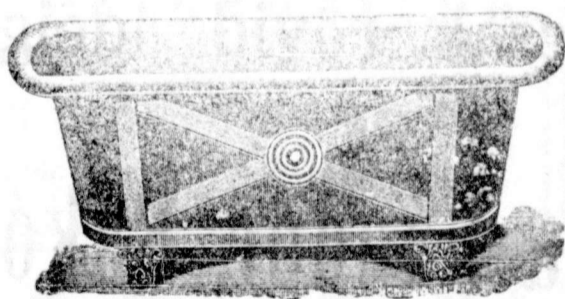
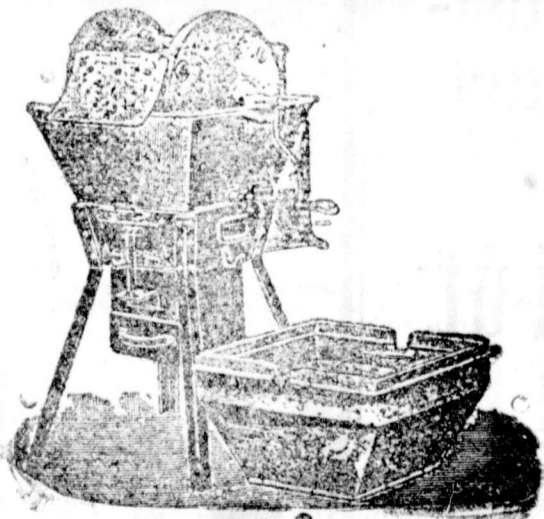
Halló!

A nagyérdemű közönség szives figyel-
mét felhívom, bádagos és vízvezeték
szerelő műhelyem megtekintésére.
KÖLTSÉGVETÉS DIJTALAN.

Szives pártfogást kér

Kóródy István,

bádagos és vízvezeték szerelő.
Körház-u. 3. vagy Páris-u. 30.

Fürdőkádakból

legnagyobb választék minden nagyságban.

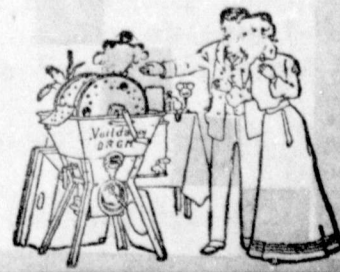
Ruha mosó és mangorló gépek,
modern konyha berendezések kizárólag

TARSOLY és RISZTÓ

különlegességek vaskereskedésében

Nagyvárad, Rákóczi-ut.

Telefon 399.

Az eladás naponta d. e. 9 órától
és délután 3 órától kezdődik.

 **Feloszlatom
üzletemet**

evégből a teljes raktáramat

**teljesen
elárusítom.**

A legszebb csipkék, szövetek,
grenadinok, selymek, szala-
gok, harisnyák, olesón el-
adásra kerülnek, az elárusi-
tás csak rövid ideig tart.

Vajda Sándor, Rákóczi-út.

Az eladásra kerülő áruk
esakis a legdivatosabb
és a legfinomabb minőségűek.

Schweizi himzések.

Bőr keztyűk.

Alapított 1888.

Flegman

divatháza

NOUVEAUTÉS:

*ruha-kelmék
kosztüm-selymek
bluzok, felöltők*

*Elsőrangú szalon fran-
cia és angol munkára.*

*Csakis exclusiv cégem
kizárólagos ujdonságai.*